M. TURHAN TAN'IN
Müessesemiz tarafından çıkarılan en son eserleri
Hurrem Sultan 150 Kr.
Viyana Dönüşü 150 »
Kadın Avcısı 100 »
Tarihî Musahabeler 75 »
Tarihte Türkler için söylenen büyük sözler 25 »
— CUMHURİYET MATBAASI —

Cumhuriyet

17 nci yıl sayı: 5899

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul. No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmı: 24299 - 24290

Pazar 12 ikincikânun 1941

Muhtıralı ve haritalı ceb takvimi
TAKVİMİ RAGIB
Tertib eden: Mahmud Ragıb Uluğ
1941
18 inci yılı çıktı.
En mükemmel, en doğru takvim malûmatı, herkes için lâzım mütenevvi bilgiler, muhtıra vesaire...
Cildli olarak fiatı 40 kuruş.
KANAAT KİTABEVİ

Amerikan Müdahalesinin Mahiyet ve Ehemmiyeti

Amerikan müdahalesile hakikaten cihanşümul bir şekil almış olan harbin gene bu müdahale delâlet ve himmetile artık mukadderatı bütün bütün belli bir istikamete girmiştir denilebilir. Bu istikametin götüreceği netice artık ufukta ayan beyan seçiliyor: Demokrasinin namağlûbluğu.

Şimalî Amerika Birleşik Devletleri Büyük Cumhuriyeti Avrupa harbi karşısında nihayet en sarih vaziyetini aldı: Bu, Amerikanın bütün kalbile ve bütün kalbile demokrasi cephesine iltihakıdır. Eğer Şimalî Amerika, totaliter cepheye karşı filen harb ilân etseydi onun demokrasi manzumesine temin ettiği fayda belki bu kadar müessir olmazdı. Amerika şimdi yalnız sözde harb haricidir. Hakikatte ise Yenidünyanın bu büyük cumhuriyeti bütün mevcudiyetile İngilterenin yanıbaşındadır. Maamafih bu gidişin bir gün Amerikanın filen de muharib vaziyete geçmesine mâni hiç bir tarafı yoktur. Cumhur Reisi Ruzvelt kongre huzurundaki son nutkunda, üçüncü defa olarak mukadderatına riyaset ettiği büyük vatanının demokrasi cephesine hemen hemen kayıdsız şartsız yardımdan ibaret siyasetini müdafaa ederken bu vaziyeti en zeki olduğu kadar en kat'i ifadelerile şöyle izah etmiştir:

— Biz demokrasi cephesine kudretimizin taallûk edebildiğinin azami haddile yardım edeceğiz. Acaba bu siyaset bizi harbe sürüklemez mi diye herhangi derecesinde bir tereddüde düşmeğe mahal yoktur. Çünkü totaliter devletler bize harb ilân etmek ve binnetice bizi de harbe sürüklemek isteseler bunun sebebini onlar kolay bulurlar ve öyle de yaparlar. Eğer onlar bize harb ilân etmemişler ve etmiyeceklerse kendi hesablarına bunu göze alamadıkları ve alamıyacakları için böyle yapmışlar ve yapacaklardır demek. Eğer onlar bize harb ilân ederlerse bizi ancak tecavüze uğrayan âli menfaatlerimizin ve hatta varlığımızın müdafaasına aid vazifemizi ifaya davet ve tahrik etmiş olurlar.

Formülün beynelmilel siyaset tarihinde dahiyane sayılacak kadar kuvvetli elâstiki bir salâbet taşıdığı meydandadır. Harbe asla karışmaksızın demokrasi cephesine bedelinin nasıl ödenileceği bile düşünülmeksizin alabildiğine yardım edilmesi bütün Amerikan efkârı umumiyesinin bugün üzerinde ittifak ettiği bir noktadır. Hatıra haniya Amerika harbe karışmıyacaktı ya? diye bir sual gelebilir. Amerika böyle yaparak gene filen harbe karışmıyor, ve harbe filen karışma şıkkını yalnız totaliter cepheden kendisine tevcih edilecek bir taarruza talik ediyor. Böyle bir taarruza ise şimdiki halde ihtimal verilmemektedir.

Filhakika bu taarruzu kim yapacak? Olsa olsa Japonya değil mi? Üç senedir Çin harbile uğraşmalarını hâlâ kendi emeline uygun bir neticeye götürmekten çok uzak olan Japonya sırtındaki kambura bir de Amerikan harbi ilâve etmekten elbette çekinecekktir. Ve anlaşılıyor ki Japonyayı totaliter cepheye bağlayan üçüzlü paktın dahi bu pakt müttefiklerinden herhangi birini ve önümüzdeki meseleye nazaran tahsisan Japonyayı Amerikaya karşı kolay kolay muharib vaziyete sokmıyacak bir elâstikiyette tanzim edilmesine bilhassa dikkat olunmuştur. Üçüzlü pakt kısmen Rusyaya mütevecchih olduğu ve fakat

YUNUS NADİ

[Arkası sahife 5. sütun 1 de]

Millî Şef Şehrimize döndüler

İstanbul (a.a.) — Reisicumhurumuz ve Millî Şefimiz, Trakyada seylâb mıntakasını ve askerî garnizonları teftişten sonra şehrimize avdet etmiştir.

***

Millî Şefimiz, Dolmabahçe sarayındaki dairelerinde meşgul olmaktadırlar.

Birinci İnönü zaferinin yıldönümü

10 ikincikânun 1941, Birinci İnönü zaferimizin 20 nci yıldönümüydü.

Bu zaferin Türk kurtuluş cidalitarihinde müstesna hususiyetini; henüz teşekkül halinde olan, pek çok kadro ve malzeme eksiği bulunan ve bunlara rağmen Çerkes Ethemler gibi asilerle boğuşmağa mecbur kalan Türk ordusunun, birdenbire taarruza geçen müstevli düşmana ilk darbeyi indirerek püskürtmesi teşkil eder.

[Arkası sahife 5, sütun 4 te]

YÜZLERCE İNGİLİZ TAYYARESİ

Alman üslerine muazzam bir gündüz taarruzu yaptılar

Napoli, Palermo ve Mesina'da, İtalyan donanmasına ve üslerine yeni hücumlar

Fransız sahillerindeki istilâ limanları gece gündüz bombalanıyor

Londra 11 (a.a.) — İngiliz bombardıman tayyarelerinin yüzden fazla av tayyaresinin refakatinde gündüz ilk defa olarak kesif bir akın yaparak dün Fransanın şimalindeki hava meydanlarını hiçbir ziyaa uğramadan muvaffakiyetle bombardıman etmeleri ve dönüşte üç Alman avcı tayyaresini düşürmeleri alâkadar mahfillerde yeni bir taarruz, İngiliz stratejisinin başlangıcına işaret olabilecek son derece mühim bir hâdise olarak telâkki edilmektedir.

Bu akında bombardıman tayyarelerine ilk defa olarak refakat edilmiştir. Fransanın şimaline böyle mühim bir kuvvet gönderilmiş olması İngiliz hava kuvvetlerinin şimdi işgal altında bulunan topraklarda düşmana açıkça taarruz edebilecek derecede kuvvetlenmiş

[Arkası sahife 5, sütun 3 te]

Akdenizde tam hâkimiyet tesis ederek İtalyanın Afrika ile muvasalasını kesen İngiliz donanmasına mensub gemiler, sıkıştırdıkları düşman tahtelbahirlerini su bombalarile avlıyorlar

İzmir ve havalisinde şiddetli zelzele

Sarsıntı şiddetli ve devamlı oldu, hasar azdır, nüfus kayıbı da bir kişiden ibarettir

İzmir 11 (Telefonla) — Perşembe - cuma gecesi saat 21,15 te İzmir ve mülhakatında hissedilen çok şiddetli bir zelzeleyi müteakıb muhtelif merkezlerde ayrı ayrı saat ve dakikalar üzerinde, ertesi günü öğleye kadar devam eden zelzeleler olmuştur. Sarsıntı bilhassa İzmirle Torbalı arasında Değirmendere ve Cuma ovası taraflarında kendisini hissettirmiştir. Bu sahada zelzele diğer yerlere nispetle daha sık, daha tesirli geçmistir.

Küçük, büyük bazı binaların duvarları çatlamış, tamamen çöken damlar olmuş, bazı evler kısmen yıkılmıştır. Gelen haberlere göre Sancaklı köyünde 6 ev ağır hasara uğramıştır. Bulgurcada 40 baca yıkılmış, 2 dam ve bir evin duvarları çökmüş, otel ve mekteb binasile 40 evin muhtelif yerleri çatlamıştır.

Kuşadasının Selçuk nahiyesi posta dairesi hasara uğramıştır.

Vali bu mıntakayı gezmiş, açıkta kalanların iskânları için 50 çadır gönderilmesini alâkadarlara bildirmiş, diğer tedbirler de alınmıştır.

Bütün sarsıntı esnasında tek bir kişi ölmüştür. Nüfusça başka zayiat yoktur.

Arnavudluk, Libya ve Habeşistan harb sahalarını gösterir harita

Yunan ordusu Klisura'yı aldıktan sonra

Tepedelen'in müdafaası çok güçleşti

İtalyanlar Berat yoluna atıldılar - Şimal cephesinde büyük bir muharebeye intizar ediliyor

Atina 10 (a.a.) — Klisuranın zaptedildiği bugün resmen tebliğ edilmiştir.

Alınan esirler

Atina 11 (a.a.) — Dün akşam neşredilen Yunan resmî tebliğinde, Klisuranın zaptı esnasında 600 esir alındığı, bunların arasında 20 subay bulunduğu bildirilmektedir. Yunanlılar dört topla tank ve otomatik silâhlar ele geçirmişlerdir.

Şehir yanıyor

Yunanlılar Klisuraya girdikleri zaman şehir bombaş ve alevler içinde idi.

Tebliğde, Yunan tayyarelerinin birçok İtalyan askerî hedeflerini bombardıman ettikleri ve bütün tayyarelerin salimen üslerine döndükleri ilâve edilmektedir.

Tepedelen müdafaası zorlaşıyor

Atina 11 (a.a.) — Cepheden gelen son haberlere göre, Klisuranın Yunanlılar

[Arkası sahife 5 sütun 1 de]

İngiliz kıt'aları Habeşistana da girdiler!

Nairobi 11 (a.a.) — Burada neşredilen son resmî tebliğ, Habeşistanın cenub hududunda harekette bulunan İngiliz imparatorluk kıt'alarının perşembe günü Buna ve Turbiye girdiklerini, Turbi civarındaki tepeleri işgal ettiğini, fakat düşmanla temas olunamadığını bildirmektedir.

Somalide de bir karakol alındı

Londra 11 (a.a.) — Cenub Afrikası ve Altın sahili kıt'alarının İtalyan Somalisindeki Elvak karakolunu işgal ettikleri resmen tebliğ edilmiştir.

Tass'ın bir tekzibi

Moskova 11 (a.a.) — Tass ajansı bildiriyor:

Ünited Press Amerika ajansı 9 Sovyet harb gemisinin Sulina civarında Rumen kara sularına kaylaştığı hakkında Bükreşteki muhabirinin bir telgrafını neşretmiştir.

Tass ajansı bu haberin tamamen uydurma olduğunu beyana mezundur.

Tobruk etrafında muhasara çemberi daraldı

Derne - Bingazi yolu kontrol altında

Tobruğun bütün münakale yolları kesildi - İtalyan üsleri mütemadiyen bombardıman ediliyor

Kahire 11 (a.a.) — Bildirildiğine göre, Tobruk mıntakasında İngilizler hazırlıklarına devam etmekle beraber bazı İngiliz müfrezeleri Tobrukun garbinde harekât yapmaktadır. Zırhlı kıtalar Derne - Bingazi sahil yolunda devriye gezmektedir. İngilizler Tobrukun 65 kilometre garbinde bulunan Gazamaya varmışlardır.

Tobrukla münakale yolları kesildi

Kahire 11 (a.a.) — İtimada lâyık kaynaklardan alınan malûmata göre, İngiliz kıt'aları Tobruk'la garb arasındaki münakale hatlarını kesmeye muvaffak olmuşlardır.

İngiliz tahşidatı devam ediyor

Kahire 11 (a.a.) — Ortaşark İngiliz kuvvetleri umumî karargâhı tarafından bu gün neşredilen resmî tebliğde Tobruk mıntakasında İngiliz tahşidatına devam edildiği bildirilmektedir.

Topçu düellosu

Kahire 11 (a.a.) — Son haberlere göre, Britanya İmparatorluk kuvvetlerinin çemberi, Tobruk etrafında gittikçe darlaşmaktadır. Cephedeki mü-

[Arkası sahife 5, sütun 4 te]

ROOSEVELT PROJESİ

Kongrede geniş tasvib arzusile karşılandı

İngiltereye lüzumlu maddeler en seri şekilde temin edilecek

Yeni projenin hazırlanmasında ve tatbikatında mühim roller oynayan Amerika Maliye Nazırı Morgentav

Vaşington 11 (a.a.) — Âyan ve mümessiller meclislerindeki hükûmet liderleri demokrasilere yardım edilmesine dair bir kanun lâyihası tevdi etmişlerdir. Bu lâyihada bilhassa aşağıdaki hususat derpiş edilmektedir:

1 — Amerika Cumhur Reisi, millî müdafaa menfaatleri icabından olduğu na kanaat getirdiği takdirde, hükûmet veya müdafaası Reisicumhurca Amerikanın müdafaası için hayatî bir ehemmiyet olduğuna hükmedilen bir memleket için her türlü müdafaa malzemesini fabrikalarda, tezgâhlarda imal ettirmek vesair suretle tedarik etmek salâhiyetini haizdir.

2 — Reisicumhur böyle bir memleket lehinde her hangi bir müdafaa malzemesini satmak, devretmek, mübadele etmek, kiraya vermek, ödünç vermek veya her hangi bir şekilde vermek hakkına maliktir.

(Arkası sahife 4 sütun 2 de)

Rumen gidişi

Gel. Antonesko diyor ki:

Rumanyanın siyaseti, istiklâli ve ümidleri Almanyaya bağlı!

Bükreş 11 (a.a.) — Yıldız ajansı bildiriyor:

General Antonesko, Berline geri çağırılan Almanyanın bükreş elçisi Fabricius ile refikası şerefine bir öğle ziyafeti vermiş ve söylediği nutukta, Alman - Rumen münasebetlerinin inkişafında doktor Flericius'un gayretlerini yadetmiş ve ezcümle demiştir ki:

— Bugün Rumanyanın teşkilâtı, derin surette Alman nasyonal sosyalist inkılâbına mütemayil bir millî devlettir. Rumanya, yarınki Avrupada ve

[Arkası sahife 5, sütun 3 te]

Sovyetler - Almanya

Yeni 3 anlaşma imzalandı

Rusya, makine mukabilinde buğday ve petrol sevkiyatını çoğaltacak

Berlin 11 (a.a.) — «D.N.B.» Geçen sene ilkteşrin sonlarında Moskovada başlayan Alman - Sovyet ticaret müzakereleri 10 ikincikânunda geniş mikyasta bir iktısadî anlaşmanın imzalanmasile neticelenmiştir. Anlaşma, Almanya namına Hariciye Nezareti erkânından orta elçi Sehnurre, Sovyetler Birliği namına da haricî ticaret Halk Komiseri Mikoyan tarafından imza edilmiştir.

Bu yeni anlaşma, 1940 şubatında akdedilen Alman - Sovyet ticaret mukavelesi esasları dahilinde yapılmış olup

[Arkası sahife 5, sütun 2 de]

YARIN

Türkiyede Bergsonizm

Yazan:

Ziyaeddin Fahri

HARB VAZİYETİ

Klisura sukut ettikten sonra

İtalyanların Tepedelenden çekilmeleri muhtemeldir - Libyada yeni İngiliz taarruzu hazırlanıyor

Yunanlılar evvelki gün Klisura kasabasını süngü hücumile zapteylemişlerdir. Bu suretle Klisuraya istinad eden İtalyan müstahkem müdafaa hattı da yarılmış ve bu mıntakanın hâkim zirveleri olan Trebişini dağının mühim bir kısmı Yunanlıların eline geçmiştir. Bu şerait altında, Arnavudluğun en mühim sevkülceyş noktalarından birini teşkil

[Arkası sahife 5, sütun 2 de]

Şiddetli muharebelere sahne olan Arnavudlukta Drina nehri üzerinde meşhur Şirvan köprüsü

Birkaç söz

Haniya?

1939 ilkbaharında Almanya ile İtalya, adına çelik pakt denilen bir anlaşma imzalamışlardı. Bu anlaşmaya göre, herhangi bir tehlike veya tecavüz karşısında iki devlet birlikte hareket edeceklerdi. Bir tanesi, canı çeker de başka bir devlete taarruza kalkarsa, ötekisi, derhal bütün kuvvetlerile arkadaşının saflarında yer alacaktı. Velhasıl Almanya ile İtalyanın içtikleri su ayrı gitmiyecekti.

Pakt imzalandıktan bir müddet sonra harb başladı. Evvelce kararlaştırılan maddelerin hemen tatbikına geçileceğini bekliyenler çoktu. O kadar ki, Almanya Varşova önlerinde meşgulken, demokrasilerin, karadan ve denizden İtalya üzerine çullanarak mihveri sakatlaması lüzumu bile ileri sürülüyordu. Fakat faşist hükûmeti uzun zaman harbe girmedi. Hatta bir aralık bitarafmış gibi tavırlar takındığı, iki tarafa aid muharebe havadislerini birşey katmaksızın aynen verdiği de görüldü. Nihayet, geçen haziranın sonlarına doğru harbe girerken -Fransız ordusunun kat'i mağlûbiyetine rağmen- adeta adımlarını sürüklercesine yürüdü. Hükûmetin ve matbuatın bütün gayretleri halktaki bu isteksizliği gizliyemiyordu.

İtalya, Almanyaya en büyük yardımı harbe girmediği sıralarda yapmıştı. Zavallı Fransa, bir yandan çok kuvvetli bir düşmanla çarpışırken bir yandan da ne olur ne olmaz diye cenub hududunda İtalyaya karşı bir milyonluk mühim bir kuvvet bulunduruyordu. İtalya harbe karıştığı zaman artık bu fili müdahaleye lüzum da kalmamıştı.

Şimdi faşist orduları, birbirini takib eden muvaffakiyetsizliklere uğrarken adına çelik dediğimiz o acayib paktı hatırlamamak mümkün olmuyor. Alman gazetelerine bakarsak talihsizlikler sırf İtalyaya aiddir. Bunların Almanyaya hiç bir zararı dokunmıyacaktır.

Haniya içtikleri su ayrı gitmiyecekti?

Rüzgâra mana ve mahiyet değiştiren bu paktın ismi gibi istikbalini de beğenmiyorum.

N.

HAVACILIK

Sessiz tayyareler

Motör senelerce evvel susturulabildi, fakat ya pervane? Bugünün tekniği gürültüsüz tayyare yapmağa müsaid değildir

Yazan: **A. Ahıskal**

Umulmıyan bir zamanda, bilhassa hava şartlarının uygunsuz olduğu sanılan bir devrede bulut üstünde, yağmur içinden, tipi arasından sessiz sokularak hasmı gafil avlamak maddi tesirden çok maneviyat üzerinde kırıcılık yapar. Böyle bir taarruzun düşman toprakları içerisinde ilerleyebilmesi bakımından ilk akla gelen vasıta stratosfer tayyareciliği olmuştu. Yüksek irtifa tayyareciliğinin temin edeceği fayda ve üstünlükleri hulâsa ederken, büyük hızla ve düşman ateş barajının üstünden zarar görmeden sokulmak, havaya karşı müdafaa tayyarelerinin eremiyeceği mıntakalardan hedef seçerek pike ile taarruz ve bombardıman yapmak gayeleri güdüldüğü görülmüştü. Bu suretle on bin metre irtifaın üstünde her zaman mevcud meteorolojik imkânlardan istifade edilebilecekti. Çünkü; yüksek irtifalara ayarlanacak motörler benzer hava kesafeti içinde muayyen bir rejimle çalışacak, hava hararet derecesinin sabit oluşu da tayyare ve tayyareci üzerinde değişmiyen tesirlerde bulunacaktı. Ştratosfer tayyarelerinin hazırlanışında rastlanacak güçlükler de yok değildi. Fakat son gelen haberler ve şimdiye kadar duyduklarımıza göre stratosfer tayyareciliğine ve bu irtifadan düşman üzerine hava akınları yapmak arzusuna kapılan olmamıştır.

Hasım müdafaasının her an için uyanık bulunuşu, hava akınlarını gündüz gözile yapmak ve bu suretle fazla zayiattan kurtarmak çarelerini aradı. Memleketler havacılıklarını geceleri işbaşına geçirdiler... Gündüz toplu akınlarla başlayan hava akınları münferid ve gece baskınlarına çevrildi.

Son gelen haberler; bu baskın işinin daha müessir bir hasıla vermesi yolunda Almanların sesi çıkmıyan motörler hazırladıklarını bildirmektedir. Bu çeşid motörlerin icadı ve hava muharebelerine girmesi, taarruz tabiyeleri ve esasları üzerinde bir değişiklik yapabilirdi. Ancak bu çalışma ve aramanın muvaffak olması gerektir.

Her şeyden evvel motör gürültülerini susturmanın yeni bir iş olmadığını hatırlatmak isteriz. Büyük Harbden sonra bu iş üzerinde çalışmak lüzumu ileri sürülmüştü. 1924 senesinde Fransa millî sanayii arasında bir de müsabaka açıldı. Tayyare motörleri üzerine takılacak susturucu tertibatını muvaffakiyetle tatbik edecek mühendise elli bin franklık mükâfat vadedildi. Bu işin başarılacağı hakkında da kat'î kanaat vardı.

Otomobiller üzerinde tatbikatı yapılan susturucular bugün olduğu gibi o gün de yüzde yüz muvaffakiyet vermişti. Bu cesaretle tayyare motörleri üzerinde de çalışıldı. Motörün sesi susturuldu, fakat kat'î netice alınamadı. Çünkü tayyare üzerine konacak susturucuların birçok mahzurları yanında tek imkânsızlığı vardı: Sadece motör eşapman patlamalarını değil, aynı zamanda tayyareyi çekip sürükleyen, bunun için de havayı yırtarak delen pervanenin gürültüsünü ihmal etmemek lâzımdı. Motör üzerinde kesilen ses yanında pervane feryadına devam etti. Bu motörler üzerine konan susturucular ise, bir taraftan motör takatini düşürdü, diğer taraftan yangın tehlikesini artırdı. Tayyarecilik için de en uygunsuz düşen mahzuru ağır oluşuydu.

İşte senelerce üzerinde etüdler yapılan, muhtelif şekilleri tatbik edilen ve nihayet tam muvaffakiyet ihtimali görülmediğinden bırakılan bu usul o zamanlar için pervane gürültüsü haric tutulursa yüzde doksan uygun netice vermişti. Bugün yeniden bu mevzuun canlanması ve Alman sanayiinin böyle bir motörü yaptığını iddia etmesi pek de müspet ve kat'î olmasa gerektir. Daha ziyade bırakılmış etüdlere ümidle ve ilerisi için devamdan ibarettir. Kaldı ki; yerden havaya karşı müdafaa tertibatı arasında yer almış bulunan dinleme aletleri kilometrelerce uzaklardan düşman tayyarelerinin gelişlerini ve hatta ilerleyiş istikametlerini hatasız olarak tespit edebilmektedir. Muvaffakiyet motörün tam olarak susturulmasile elde edilecektir. Böyle bir netice muhakkak ki bütün hava harb ve bombardıman tabiyeleri üzerinde rol oynayacak ve değişiklik yapacaktır. Yalnız şu var ki, bugünün tekniği ve mevzuatı buna imkân bırakmıyor.

A. AHISKAL

Esrarlı cinayet

Bodrumda bulunan cesedin sahibi

Bazı gençlerle işret ederken mi vurulmuş?

Beşiktaşta Köyiçinde bir evin bodrumunda muhtelif yerlerinden bıçaklanmış bir erkek cesedi bulunmuştur.

Yapılan tahkikata göre, Köyiçinde tuhafiyeci Kemale aid evin bir kısmına, kısa bir müddet evvel otomobil değnekçisi Tevfik taşınmış. Bu yeni kiracı, birkaç gün evvel ortadan kaybolmuş ve bunu müteakıb da, evin bodrum katından bir koku duyulmuş. Şüphe üzerine evdeki diğer kiracılar bodrum katına inmişler, otomobil değnekçisi Tevfiğin cesedini görmüşler.

Tevfiğin boynu bıçakla kesilmiş ve vücudünün diğer sekiz yerine de bıçak saplanmıştır. Maktulün paltosu ile ceketi, meydanda yoktur. Bunların çalınmış olduğuna hükmedilmektedir. Diğer taraftan, bıçak da ele geçmemiştir. Cesedin yattığı yerde bazı yemek artıklarile beraber dört şarab kadehinin durması, Tevfiğin yanında vak'a zamanı üç kişinin bulunduğu kanaatini vermektedir. Tevfiğin bu üç misafirile yiyip içtiği ve bu aralık onlar tarafından ve yahud da bu üç kişiden herhangi biri tarafından öldürüldüğü kanaati vardır.

Cinayetin sebebine gelince, Tevfiğin paralı bir adam olmadığı, bundan evvel oturduğu evden kira bedelini ödeyemiyerek çıktığı ve hatta Beyoğlunda bir şarabcıya yarım lira gibi cüz'î bir borcunu kaç zamandır veremediği anlaşılmıştır. Bu itibarla, cinayetin para için işlenmediği sanılıyor. Buna karşı, kendisinin sık sık bazı gençlerle düşüp kalktığı ve bunları misafir ettiği şeklinde bazı malûmat tespit olunmuştur. Dolayısile, bu gibi gençlerle beraber yiyip içerken, herhangi bir sebeble cinayete kurban gitmiş olması muhtemel sayılıyor. Kendisinin bayramın birinci günü Beyoğlunda dolaşırken görüldüğü öğrenilmiştir. Cinayetin o günü takib eden gece işlendiği de tahmin ve istidlâl cümlesindendir.

Vak'anın failinin veya faillerinin tayinile ele geçirilmesi için Adliye ve zabıtaca devamlı surette uğraşılmaktadır. Tahkikatı, müddeiumumî Ziya Yazgan yapıyor ve pek yakında vaziyetin inkişaf göstereceği umuluyor.

Kızılay balosu

Kızılay senelik balosunu dün akşam Tokatlıyan otelinde vermiştir. Balo Dahiliye Vekilimiz Faik Öztrakın himayesinde bulunuyordu. Kızılayın çok mükemmel bir surette hazırladığı balo çok rağbet görmüş ve muhtelif eğlencelerle sabaha kadar sürmüştür.

Şehir ve Memleket Haberleri

Pasif Müdafaa tecrübesi

Yakınlarda yapılacak denemeleri tespit için Vilâyette bir toplantı hazırlandı

Yarın Vilâyette bir toplantı yapılarak yakında şehrimizde gece ve gün düz olmak üzere iki defa yapılacak ve hem pasif, hem de aktif müdafaayı ihtiva edecek olan denemeler hakkında alınacak tertibat gözden geçirilecektir.

Bu denemelerde vazife görecek muhtelif ekiplere mensub 8000 kişiye yakında yapılacak tecrübelere hazır bulunmaları için tebligat yapılmıştır. Çalıştıkları müesseseler deneme günü bunlara izin verecektir.

Gündüz öğleden evvel, gece de ortalık karardıktan bir müddet sonra yapılması muhtemel olan bu denemelerde tayyarelerin geldikleri şehir hudud ları haricinde beklemekte olan dinleyiciler tarafından pasif müdafaa komutanlığına haber verilecektir. Şehir hudutları haric ve dahilinde ifayi vazife görecek olan bu dinleyiciler hususi telefon hatlarile pasif müdafaa komutanına bağlanmışlardır.

Bundan sonra tayyareler şehre muhtelif istikametlerden yaklaşacak ve şehrin gar, meydan gibi bazı yerlerine bomba atmağa çalışacaklardır ve bunu muhtelif renkte ışıklar atmak suretile göstereceklerdir.

Mütecaviz tayyareler derhal şiddetli bir müdafaa ile ve hava dafi topları nın manevra fişeklerile karşılaşacaklardır. Mütecaviz tayyarelere müdafaa tayyarelerinin hücum edip etmiyecekleri henüz malûm değildir.

Tecavüzden sonra İtfaiye ekipleri çıkan yangınları söndürmeğe, enkaz kaldırma ekipleri yıkılan binaların altında kalması mefruz insanları çıkarmağa, teknik onarma ekipleri sökülen telefon hatlarile bozulan elektrik, terkos kablo ve borularını tamire, gaz temizleme ekipleri gazleri temizlemeğe, sıhhi imdad heyetleri yaralananları tedavi ve hastaneye nakle başlıyacaklardır.

Alârm işareti verildikten sonra herkes evine veya dükkânına girecek, sokakta bulunanlar da polisin kendilerine gösterdikleri mahallere sığınacaklardır. Bu münasebetle İstanbul Vilâyeti Seferberlik müdiriyeti tarafından şehrin muhtelif mahallerinde vücude getirilmiş olan sığınak mahalleri de halkın istifadesine arzedilmiş olacaktır. Bu mahallere tecrübe günü işaretler konacaktır.

Gramersizlik

Orta mekteblere verilen tecrübelik kitab işe yaramadı

Maarif Vekâleti orta tedrisat müesseseleri için bir gramer kitabı hazırlatarak, ders yılı başında muallimlere göndermişti. İleride talebeler için yazılacak gramerin taslağını teşkil eden bu kitab şimdilik yalnız muallimlere ve lisan mütehassıslarına dağıtılmış ve onlardan bu hususta fikirleri sorulmuştu.

Umumî tetkik ve tecrübelerden alınacak neticeler ders yılı sonuna kadar, bir rapor halinde Maarif Vekâletine bildirilecektir.

Ortamekteb muallimleri kitab üzerindeki tetkiklerini bitirerek, bu esaslar dahilinde tedrisata başlamışlardır.

Alâkadarların söylediklerine göre, gramer kitabı mevcud karışıklığı düzeltecek mahiyette hazırlanmamıştır. Halen kullanmakta olduğumuz osmanlıca kelimelerin yazılıp okunması meselesi de halledilmediğinden umumî ve müstakar bir imlâ lûgati tertibi mümkün görülmemektedir. Diğer taraftan, kitabdaki ıstılahlar da pek karışık görülmektedir. Bazı kelimeler eskisi gibi bırakıldığı halde, mühim bir kısmı -dilimizde karşılığı olmasına rağmen- fransızcadan alınarak dilimize uydurulmuştur.

Maarif Vekâleti ankete alınacak cevablara göre, bu esasları tadil edecek ve gelecek ders yılı başına kadar kat'î kaideleri muhtevi talebe ders kitabını yazdıracaktır. Birkaç senedenberi mekteblerde gramer tedrisatı bir program dahilinde yapılmadığı için, hazırlanacak kitab lise sınıflarında da okutulacaktır.

Bir kamyon

Zavallı bir hâmile kadını ezerek öldürdü

Konya (Hususî muhabirimizden) — Dereköyünden Konyada Ulu ırmak semtinde Nafıa tarafından yaptırılmakta olan yola taş nakleden şoför Hilmi Çakırın idaresindeki Nafıa kamyonu, Samanpazarından geçerken Şerife adında bir kadını çiğnemiş ve zavallı kadın cağızı pek feci bir surette öldürmüştür. Şerife, Konyanın İsmil köyünden Halilin karısıdır ve bayram hazırlıkları için Konyaya geldiği, Samanpazarından geçerken bu kazaya uğradığı anlaşılmıştır. Söylendiğine göre, Şerife üç çocuk anasıdır ve dördüncü yavrusına hâmile bulunmaktadır. Hâdiseye el koyan Müddeiumumilik şoför Hilmiyi tevkif eylemiştir. Kadıncağız yolda giderken kendisine çarpacağını zanneylediği bir arabadan kaçarken Nafıa kamyonuna tesadüf etmiş ve mesafe pek az olduğu için kamyonun durdurulması, kazanın önüne geçilmesi mümkün olmamıştır.

Bir katil

Tevkifane kulesinden iple inerek kaçmış

İstanbul Tevkifhanesinde gene bir firar vak'ası olmuştur. Kurban bayramının ikinci günü sabaha karşı, mevkuflardan Mustafa İsmail oğlu, zannolunduğuna göre, Tevkifhanenin arkasındaki kuleden sokağa ucunda bir odun parçası bağlı ip sarkıtmış, bu ipe tutuna tutuna aşağıya kaymış ve kaçmıştır.

Suçlunun, ipi nereden ele geçirdiği, kule kısmına ne zaman, ne suretle geçtiği ve nasıl olup da görülmeden aşağıya inebildiği araştırılmaktadır. Kendisinin artık Tevkifhanede olmadığı, yapılması mutad kontrolda anlaşılmıştır.

Tahkikata, müddeiumumî Cevad el koymuştur. Firar vak'asının ne suretle cereyan ettiğini tespit için çalışmaktadır. Diğer taraftan, kaçanın biran evvel ele geçirilmesini temin maksadile keyfiyet her tarafa bildirilmiştir.

Mustafa İsmail oğlu, ceza kanununun idam cezası yazılı maddesine göre muhakemesine karar verilerek İstanbul birinci ağırceza mahkemesine yollanmış ve geçende muhakemesine başlanmış bir katil suçlusudur. Mustafa, çöpçüdür. Bu davada, kendisinin Merdivenköyünde arkadaşı olan bir çöpçüyü parasına tamaan taammüdle öldürdüğü, cesedin başını gövdesinden ayırarak, cesed tanınmasın diye başı ayrı bir yere gömdüğü bahis mevzuudur.

ŞEHİR İŞLERİ

Halk ekmeği tipi hazırlanıyor

Yüzde 86 randımanlı halk ekmeği imali için tohum ıslah istasyonlarında yapılmakta olan tecrübeler sona ermiş gibidir. Yakında memleketin her yerinde bu çeşid ekmek imal edilecektir. Toprak Ofisinin bu ekmeğin buğdayını una kalbederek nâzım satış yapması muhtemeldir.

Talebelerimizin Mehmedciğe hediyeleri

Konya (Hususî muhabirimizden) — Konya Kız Öğretmen okulunun tatbikat kısmındaki talebe, kahraman askerlerimize kışlık hediye olarak tedarik ettikleri 56 çift yün çorabla 52 çift yün eldiveni Kızılay Konya şubesine teslim etmişlerdir.

Namık Kemal sergisi kapandı

Büyük vatan şairi Namık Kemalin doğumunun 100 üncü yıldönümü münasebetile Beyazıd İnkılâb müze ve kütübhanesinde açılan sergi dün kapanmıştır. Sergide teşhir edilen eşya sahiblerine iade edilmiştir. Bu müddet zarfında sergi 5000 kişi tarafından gezilmiştir.

ADLİYEDE

Gümrükten kömür çalanlar mahkûm oldular

Sirkecide, İthalât gümrüğüne aid ambarın taş merdivn altından kok kömürü çalan üç kadın, meşhud suç nöbetçisi Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesinde muhakeme edilmişlerdir.

Meryem, Havva, Sûde isimlerindeki bu kadınlar, diğer üç kadınla birlikte, Kurban bayramının birinci günü, sabaha karşı ellerindeki çuvallara kömür doldurmurlar. bunları sallasırt ederek götürürlerken, Sirkecide polis tarafından görülmüşlerdir. Adları yazılanlar yakalanmış, diğer üçü kaçmıştır.

Yakalanan Meryem, Havva, Sûde nin muhakemeleri bitmiş, hâkim Reşid Nomer, her üçünü de birer ay hapse mahkûm etmiş ve haklarında derhal tevkif müıekkereleri kesmiştir.

Kaçan üç kadın da, yakalanınca mahkemeye verilecektir.

Kaynar su ile haşlananlar

Beşiktaşta Yenimahallede oturan Artinin kızı Eva ve oğlu Karnik, oynarlarken, mangaldaki bir kabı devirmişler, kaynar su ile haşlanmışlardır. Beyoğlu hastanesinde tedavi altındadırlar.

Beşiktaşta Yenimahallede oturan Elmas Şen isimli bir kadın da, soba üstündeki bir kabda kaynıyan su ile haşlanmış ve Beyoğlu hastanesine yollanmıştır.

Bayan Ravan Daver'in cenaze merasimi

Merhume Bayan Ravan Daverin cenaze merasiminden bir intıba

Aziz arkadaşımız, İstanbul meb'usu Abidin Daverin annesi, merhume Bayan Ravan Daverin üfulünü çarşamba nüshamızda haber vermiştik. Cenaze perşembe günü saat 11 buçukta, Bomontide İzzetpaşa sokağında Sürel apartımanından ihtifalâtla kaldırılarak namazı Beyazıd camiinde kılındıktan sonra Edirnekapıda Şehidliğe defnedilmiştir.

Cenazede Abidin Daverin pek çok ahbabları ve matbuat erkânı bulunmuştur. Kendisine Tanrıdan rahmetler diler, kıymetli arkadaşımızın bütün elemlerine iştirak ederek taziyetlerimizi tekrarlarız.

Şehrin içinden

Türkiyede bir sulh bayramı daha

Bayram sabahı, alaca karanlıkta nereden geldiğini tayin edemediğim gürültü ile uykumdan uyandım. Bahçeye, aşağı taşlığa komşunun kurbanlık koçunu bağlamışlar. Hayvancık elimizden neler çektiğini taşa toprağa anlatmak ister gibi boynuzlarını duvara vura haykırıyordu:

— Zavallının ne günahı var? diye düşündüm. Fakat, birden öteki kurbanlar, aklıma geldi. Üzerinde hepimize yer olan bu acuze dünyayı paylaşmamak hırsına kurban gidenlerin günahları ne idi? Şimdi o büyük kurbanların yanında bu küçük kurbana döktüğümüz kanların bir kelime gibi geliyor ve Tanrıya şükrediyorum. Bize sulh içinde, bir bayram daha idrak ettirdiği için!..

Biliyorum; biraz sonra evdekiler uyanınca, haber verecekler:

— Yağmur bitmiş. Getirtilecek şekerimiz yetişmez. Biraz daha şeker alınacak. Tatlı için irmik, pilâv için pirinc... Ve daha bir sürü şey!

Siparişleri hatırlayınca ilkin canım sıkılır gibi oluyor: Sanki, bunlar bayramdan bir gün evvel tedarik edilemez mi idi? Fakat itiraz etmek aklımdan geçerken, bir anda yumuşuyorum.

Ya, istediğim yerde yağ, pirinc, şeker bulamazsam! Ya bakkallar önünde saatlerce bekledikten sonra boş elle dönmek mecburiyetinde kalsam?..

Halbuki aradan bir saat bile geçmeden bakkal, arattığım şeyleri, hattâ parasını bile peşin almadan gönderiyor.

Türkiyede, sulhun nimetleri, birden ha gözlerimin önünde, mikroskobla büyütülmüş bir hücre gibi, bir anda hacmi aldı:

Normal zamanlarda, malik olduğumuz imkân ve vasıtaların kıymetini bugünkü gibi takdir etmemize imkân var mı? Harbin üçüncü yılında, hâlâ bir eli yağda, bir eli balda mes'ud insanların vaziyetindeyiz. Yediğimiz önünmüzde, yemediğimiz arkamızda...

Şehrin bayram günlerine mahsus tatlı ve neş'eli kalabalığı arasına karışınca gönlüm büsbütün huzur ile doldu. Bakıyorum: Caddeler adam almıyor. Sinemalar, hıncahınc... Çocuklar için taraf taraf bayram yerleri açılmış: Salıncaklar, atlıkarıncalar... Herkes, kendi haline göre temiz pâk giyinmiş. Orta Avrupanın birçok milletlerin, rüyada görmeğe bile hasret kaldıkları bir bolluk var. Ben ötedenberi, içine daima biraz hüzün bulaşığı ve bir parça kan kokusu sinen kurban bayramlarını sevmezdim. Fakat bu sefer, kendi kanımızı akıtmadan bir bayram daha geçirebilmenin ölçülmez hazzı içindeyim. Kapıya gelen çöpçülerin, bekçilerin, postacıların bayram bahşişlerini verirken, çocukluktaki bayramlarımın ölçüsüz neş'esini yeniden tadar gibi oluyorum.

Vakit öğle!.. Bayram topları atılıyor. Hududumuzun ilerisinde bu topların bir te böyle gürlemediklerini hatırlamamak kabil mi?. Harbden uzak kalmak için yaptığımız müstesna müdafaa hazırlıklarının, imzaladığımız ittifakların ne yerinde ve ne vaktinde alınmış tedbirler olduğunu, hâdiselerin seyri ispat etti.

İşte sulh içinde bir bayram daha geçiriyoruz. Tek hedefli bir birleşik nizam içinde, hiç harbe girmiyecekmişiz gibi huzurlu ve müsterih, ve her an sulh lâhbaşı borusu bekler gibi tetikte hazırız. Sulh halinde geçen her günümüz muhtemel bir harbe karşı cephemizi biraz daha sıkılaştırmamıza vesile veriyor.

Bir gün bu düzenimizi bozmak icab edecek olursa, bir anda sulhun kabuğunu üzerimizden atarak, asıl iç hüviyetimizle er meydanına çıkmakta hiç te güçlük çekecek değiliz. Tarihi nice şanlı ve kanlı derslerle dolu olan Türk milleti, vatanın selâmeti icab ettirdiği zaman, sevgili «İsmail» lerini hak ve adalet yoluna kurban etmesini bilen bir millettir!

Salâhaddin GÜNGÖR

Tanzifat amelesine ziyafet

Bayram esnasında bazı hayır sahibleri tarafından İstanbul tanzifat amelesine kurban hediye edilmiştir. Belediye bunlarla ameleye ziyafet vermiş ve kendilerini senvindirmiştir.

Konyada yol inşaatı

Konya (Hususî muhabirimizden) — Konyanın bir çok kazalarına giden yollarla birleşen Konya - Kaşınhan arasındaki yol inşaatının keşfi Nafıa dairesince hazırlanarak seksen bir bin lira muhammen bedele göre eksiltmeye çıkarılmıştır. Eksiltme muamelesi hitam bulur bulmaz bu mühim yolun inşaatına başlanacaktır.

Konyada halk, kurbanları Hava Kurumuna verdi

Konya (Hususî muhabirimizden) — Konya halkının Türk Hava Kurumuna yardımları maddeten ve manen her ay artmaktadır. Kurban bayramında kesilecek kurbanların derileri kâmilen Hava Kurumuna verileceğinden Hava Kurumu bu teberruları toplamak üzere hazırlık yapmıştır. Kurban kesecek olan vatandaşlarımızdan çoğu da kurban kesmekten sarfı nazar eyliyerek kurban paralarını Kuruma vermektedirler.

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur.

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

HAFTANIN ŞAKALARI

Bayram bahsi - Pahalı ölümler - Kahveci Güzeli

Bayram bahsi

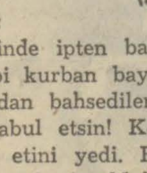

Geç kaldık kusura bakmazsınız.

Bayramdan evvel kurbandan bahsetmeyi kurbanlıklar hesabına saygısızlık saydığım için o mevzua el sürmemiştim. Frenklerin:

— Asılmışın evinde ipten bahsedilmez. Dedikleri gibi kurban bayramından evvel kurbandan bahsedilemezdi.

Ne ise! Allah kabul etsin! Kesenler kesti, kesmiyenler etini yedi. Böylece kurban bayramını geçirmiş olduk.

Bize küçüklüğümüzde kurban kesmenin hikmetini izah ederken:

— Sırat köprüsünden geçerken bu kurbanların üstüne bineceğiz! derlerdi.

Bu pek maruf fakat kimsenin görmediği köprü hakkında masum zihnimde muayyen bir şekil mevcud olmadığı için bunu bir seyahat zarureti olarak kablu ediyordum. O zaman bu zamandır bu kanaatimi değiştirecek başka bir telkine maruz kalmadığım için bunu böylece kabulde devam ediyorum.

Rivayet ederler ki bir kurban bayramı elinde bir büyük torik balığile Rumelihisarında görülen meşhur bektaşi babası Nafi Baba merhuma lâtife için sormuşlar:

— Babaefendi! Herkes koyun keser, nezriniz torik mi?

Pek nüktedan bir adam olduğu söylenen merhum hemen:

— Evet! erenlerim! Bu sene Sıratı bahren geçmek niyetindeyim!

Cevabını vermiş.

O halde kurban parasını Tayyare Cemiyetine verenlerin Sıratı pekâlâ tayyare ile geçmelerine de bir mâni yoktur. Eğer herkes kurban ettiğine binip Sıratı geçecekse ve Sıratı geçmek te küçük büyük her faniye mukadder ise son demlerde Avrupada birçok kurbanlar verenlerin kalabalık bir kurban kütlesinin omzunda Sıratı geçmeye mecbur olacağı hatıra gelmez değildir.

— Bayramda ne yaptınız?

Bu müptezel suali herkes birbirine sorar. Kimse de sadra şifa bir cevab alamaz.

— Bayramda ne yapılır? Eşi dostu ziyaret falan filân.

Eskiden bayramlarda el öpülür, dua ile birlikte lâakal bir mendil alınırdı.

Şimdi bu usul kalktı. Evvelâ el öpme dejenere oldu. Dünkü (Akşam) da (Şevket Rado) arkadaşımız haklı olarak ne kadar haklı yazıyor:

«Bu şaşkınlık yüzünden yaşlı başlı adamların elleri, bir kadın eli imiş gibi parmaklarının ucu öpülerek bırakılıyor; delikanlılar ihtiyar hanımların ellerini, bir mekteb çocuğu ile tokalaşır gibi sallıyor; saçları bembeyaz olmuş adamlar küçük kızların ellerini öpmeğe kalkışıyorlar....»

Hakikat öyledir. El öpmede bir anarşi var ki sormayın! Yalnız eski şatafatını ve şeklini muhafaza eden şey etek öpmedir.

El öpmek için bir nizam koymaya gelince; onun nizamını eskiler:

— Bükemediğin eli öp te başına koy! diye kurmuşlar. Fazlasına ne hacet!

Pahalı ölümler

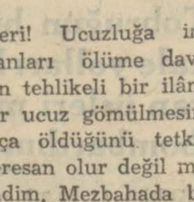

Ölü teçhizatı mağazalarından birinin bir gazetede şöyle bir ilânını görmüştüm: «300 franga iyi bir cenaze alayı yapılırken hayatın bu pahalılığını çekmeye artık ne lüzum var?»

Vay külhanbeyleri! Ucuzluğa imrendirip adeta insanları ölüme davet ediyor. Cimriler için tehlikeli bir ilân.

Adamın bu kadar ucuz gömülmesine mukabil acaba kaça öldüğünü tetkik etmek te haylı enteresan olur değil mi?

Geçenlerde öğrendim. Mezbahada bir sığırı 8 - 10 liraya boğazlayorlarmış. Amerika âyanından bir zatın tetkikatına nazaran muharebelerde ölen bir askerin masrafı gitgide artmakta imiş.

Sezar zamanındaki muharebelerde her adam bugünkü para ile 12 buçuk franga mal olurmuş.

Bu masraf Napolyon zamanında, barut, top tüfek falan gibi sebeblerden dolayı adam başına 150 bin franga çıkmış.

1914 - 1918 harbinde ise bu miktar dört misline, adam başına 600 bin franga yükselmiş. Yani her ölen adam Alman ve müttefikleri orduları hesabına 600 bin franga mal olmuş.

Bugünkü harbde ise bu da dört mislinden fazlasına yani 2,5 milyona yükselmiş. Tevekkeli hayat pahalılaştı demiyorlar. Bir adam 2,5 milyona öldürülürse orduların imhası kaça mal olur.

Bu malûmatı veren gazete «Bu para ile mükemmel bir verem dispanseri yapılır» diye de ilâve ediyor.

Bu yükseliş grafiği bu zaviyede devam ederse elli sene sonra bir adam öldürmek o kadar pahalıya mal olacak ki; belki milletler harbden vazgeçecekler.

Haniya o günler!

Kahveci Güzeli

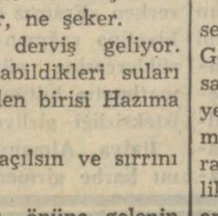

İpekçi firması bu isimde bir şarkılı filim yaptı. Bayramda harıl harıl halka gösteriyor.

Filimde artist Hazım ile maruf okuyucumuz Münir Nureddin kardeştirler.

İşsiz, güçsüz ve yurdsuz dolaşırken bir kahveye düşüyorlar. Bu müşterisiz kahvede ne kahve var, ne şeker.

O sırada içeri üç derviş geliyor. Bunlara tas tas sunabildikleri suları içtikleri sırada içlerinden birisi Hazıma dua ediyor:

— Her dudak sana açılsın ve sırrını ifşa etsin!

Ondan sonra Hazım, önüne gelenin sırrını öğreniyor.

Ödüm koptu. Ya Hazım hakikaten böyle bir kuvvete malik olursa nice olur halimiz yahu!

— Ey dudaklar söyleyin bakalım! Kimi öptünüz?... Deyince şakır şakır:

— Falanın elini, filânın eteğini! diyenler olduğu gibi.

— Filânın yanağını, falancanın dudağını diyelner de olur.

Haydi bu öpüşme bahsini masum birer hareket telâkki edip geçsek bile insanın iki dudaktan ileri çıkmaması lâzımgelen sırlarını ortaya döktü mü seyreyle sen gümbürtüyü!

Bu filmin ilk gösterildiği gece İstanbul emniyet âmiri de hazırdı.

Hazımın bu kuvvetini görünce içinden:

— Ah! şu duayı bana etseydiler de önüme gelenin dudaklarını çözmeye muvaffak olsa idim! diye mutlaka temennide bulunmuştur.

Ne büyük kuvvet! Fakat ne tehlikeli kuvvet!

İnsan öyle şeyler öğrenebilir ki bunlarla, beşeriyete karşı olan itimadı kalmaz. Hayattan bezer.

Bırakın! Biz gene dudakların ardındaki esrarı öğrenmiyelim!

B. FELEK

Küçük hikâye

Mehmedcik

Muazzez Kaptanoğlu

Yazın tozdan, kışın balçıktan geçilmiyen yolların sonunda; tarihî köylerden birinde idik. Dışarıda, bıçak keskinliğile camları yalayan soğuk bir rüzgâr esiyordu.

Merakla büyüyen gözlerimi, derin çizgilerle manalaşan erkek yüzünde, bütün bir tarihi canlandıran emekli askerden ayıramıyordum. O, insana hayret veren garib bir kolaylıkla konuşuyordu. Aksini toprak duvarlarda dinlediğim bu ses, isimsiz heyecanların ördüğü acayib bir şarkı gibi kafama hâkimdi:

«— Hududlarımızda nöbet bekleyen Mehmedcikle, bu toprak odada duyduğumuz huzurun ne demek olduğunu biliyor musun? dedi. Bu akşam sana, herkesin bahsettiği, fakat çok az insanın tanıdığı Mehmedciği anlatacağım.

Mehmedciğin içimi saran, kafama hükmeden büyüklüğünü, isminden başka ifade edecek kelime bulamam.

Halbuki onu ne kadar iyi, ne kadar yakından tanırım. Uzun seneler, gençliğimi onunla beraber ayni çukurlarda geçirdim. Beraber aç kaldık. Ayni mataradan su içtik.»

Yorulmuş gibi sustu. Başını yer yer çıplak bırakan beyaz saçların kucakladığı bu yaşlı yüzde, çocuk tazeliği ile açılan gözlerin renkli parıltısı insanı şaşırtıyordu. Yavaş yavaş devam etti:

«— Her birimizin hayatında birçok sevgiler, bir o kadar dostluklar vardır. Görünüşte sadece samimiyete ve insanlığa dayanan bu sevgilerin ekseriyeti, kuvvetli menfaatler güden ticarî mukavelelere benzerler!.. Yahud, tekrar başlaması muhtemel olan geçimsizlikleri, kısa bir müddet için yatıştıran anlaşmalardır.

Bunu yalnız Mehmedcikte bulamayız. Onun sevgisi, Allaha olan bağlanışındaki iman kadar açık ve temizdir. Onu sana nasıl anlatmalı kızım. Kelimeler öyle âciz ki!.

Suyu, köyündeki söğüdlü pınarla, kamışı oluklu çeşmesinde tanıyan bu büyük insanı, düşünmeğe bile lüzum görmeden, kanala atılışındaki haşmeti içinde görmeliydin. Düşman ateşi altında eriyen bu bir avuç askerin, kanal sularında bıraktığı kızıl izi unutamam. Bu mukaddes hatıra gözlerime oyulmuş gibidir.

Ben onunla kızgın çöllerde; Hicazda, Yemende, Medinede omuz omza dövüştüm. Hiçbir peygamberin ümmeti, insan muhayyilesine bile sığmıyan mesafeleri aşarak, hiç tanımadığı çöllerde dövüşmeğe gelen Mehmedcikle boy ölçüşemez.

Muhammede olan sonsuz sevgilerini kanları ile kum deryalarına yazan Anadolu çocukları için, iklimlerle mevsimlerin manası yoktu. Onlar, tutuşan çöllerde, donduran rüzgârlarda, kar içinde, deniz üstünde ayni kuvvetle çarpıştılar.

Sana, beni muhakkak ölümlerden kurtaran fedakâr Mehmedlerimizden bir tanesini anlatayım.

Galiçya cephesindeydik. İki Türk piyade alayına, dört tümenle hücum eden düşman, bizi bulunduğumuz siperlerden geriye atmak için bütün kuvvetile çalışıyordu.

Son kurşunlarına kadar yerlerinde kalmak isteyen Mehmedcikler mevzileri bırakmak istemiyorlardı. Ne yapalım ki düşman çok kuvvetli idi. Nihayet, dalga halinde gelen düşmanın üstün kuvvetleri mevzilere girmeğe muvaffak oldular.

Askerin bir kısmı gerideki ormanlara çekilmiş, bir kısmı yerinden kımıldamamıştı!.. Vaziyeti telefonla alay kumandanlığına bildirdik. Neticeyi beklememiz emri alındı. Ne yapacaktık? Çok nazik saatler yaşayorduk.

Bölük kumandanlarından bir yüzbaşı, ormanlara çekilen askeri topladı. Düşman ne kadar kuvvetli olursa olsun, hücum edilecek, girdiği mevzilerden muhakkak çıkarılacaktı.

Elimizdeki mevcud borazanları dört tarafa dağıttık. Kılıçları olmıyanları da baltalar, kazmalarla silâhlandırmıştık.

Sisli bir gece idi. Birden dört taraftan borular ötmeğe, Allah Allah sesleri etrafı titretmeğe başladı. Askere fevkalbeşer bir kuvvet gelmişti. Yayından kurtulan bir ok gibi ileriye atıldık.

Beş altı saat evvel aldıkları siperlerde istirahate dalan düşmanlar, kulakları dibinde patlayan seslerle deliye döndüler. Arkadan gelen yardımcı kuvvetlerle yapıldığı zannedilen bu gece baskını istediğimiz paniği yaratmıştı. Ne olduğunu şaşıran düşman kaçıyordu.

Bu aralık yere yuvarlandığımı hissettim. Omzum yanıyordu. Yere düşmemle başımın ucunda kanlı bir kılıcın parlaması bir oldu. Alaca karanlıkta dehşetten büyümüş bir çift düşman gözü gördüm. Mahvolmuştum.

Bu sırada ne oldu, nasıl oldu bilmiyorum... Üstüme bir şey atıldı. Göğsüme kapanan bu ağırlığın, dirilen bir iniltile kıvrandığını duydum. Tüylerim ürperdi. Başımın ucunda parlayan kılıcın, üstüme kapanmak bedbahtlığına uğrayan bu zavallı insana saplandığını hissettim. Boynuma sıcak bir kan sızıyordu. Kımıldamak istedim. O zaman, birçok ümidsiz gecelerde bana arkadaşlık eden, çok iyi tanıdığım bir ses fısıldadı:

— Deprenme yüzbaşım. Oyun daha bitmedi. Gahpe düşman kaçarken ne yaptığını bilmiyor.

— Sen misin Mehmed çavuş? dedim. Ne yaptın?. Benim için kendine kıydın.

Söylediğimi duymamış gibi sordu:

— Yaran nerede yüzbaşım?..

— Omzumda galiba çavuş.

Kuvvetli eli yavaş yavaş omzuma kaydı. Yaramın üstünde parmaklarını hissettim. Canım acımıştı. O zaman sordum:

— Sen nasılsın çavuş? Yaran çok ağır olmasın sakın!.

Mes'ud bir ahenkle konuşan hırıltı hâlinde bir ses, benliğimi titretti:

— Sen sağ ol yüzbaşım. Düşmanı kaçırttık ya!.. Gayri beni düşünme!..

Omzumu kavrayan parmakların tekallüs ettiğini duydum. Kendimi kaybetmişim.

SON HABERLER

Siyasi İcmal

Alman tayyareleri Akdenizde

Alman harb tayyarelerinin Akdenizde İtalyan tayyarelerine yardıma başladıkları, son Alman tebliğinden anlaşılıyor. Dış gösterişlere göre bu Alman yardımı, daha önce yapılan İtalyan yardımına bir mukabeleden ibarettir. İtalyanlar, İngiltereyi bombardıman için Almanyaya yardım ettikleri için, Almanlar da bu nezakete mukabele etmek için Akdeniz harekâtına iştirak ediyorlar. Dış gösterişlerin bu mahiyette olmasına mukabil, işin içyüzü herhalde bambaşka bir mahiyettedir. Çünkü İtalyanın İngiltereyi bombardımana iştirak etmesi, Almanyanın acze uğradığı bir sıraya tesadüf etmiyordu. İtalyanın İngiltereyi bombardımana iştiraki, Almanyanın askerî satvetini artırmağa hizmet etmediği gibi İngilterenin de daha fazla tahribine yardım etmemiş, belki İtalyaya bir sürü tayyareler kaybettirmekle kalmıştı.

Almanyanın İtalyaya yardımı ise, daha başka şartlar dairesinde vuku buluyor. İtalyan orduları gerek Arnavudluk cephesinde, gerek Libya dahilinde mağlûbiyetten mağlûbiyete uğramakta ve İtalyanın prestiji bu mağlûbiyetler yüzünden telâfi edilmez darbeler yemektedir. Bundan başka İtalyan donanması, Akdenizde hiçbir mevcudiyet göstermiyerek maddî ve manevî hakimiyeti İngiliz donanmasına bırakmış, İtalyan hava kuvveti de kendisinden umulan muvaffakiyetlerin birini kazanamamıştır. Alman yardımı bu şartlar içinde vuku bulduğu için bir şükran mukabelesi olmaktan çıkarak İtalyan müdafaasını doğrudan doğruya ele almayı istihdaf eden bir mahiyet kazanmaktadır. Bu da Almanyanın İtalyadan yardım göreceğine ona yardım etmek mecburiyetinde kaldığını tebarüz ettiriyor. Almanyanın İtalyaya bu şekilde yardım etmesi, onun kendi müdafaasından başka İtalyayı müdafaa yükünü de sırtlamağa başladığını ve bu yüzden mes'uliyetlerini artırdığını anlatır.

Alman tayyarelerinin Akdenizde vuku bulan harekâta iştirakinin bir manası da, İtalyanın «Bizim denizimiz» diye benimsediği Akdenizde bir ortak kabul edecek derecede kendine güvenmek kabiliyetini kaybetmeğe başladığıdır ve bütün bu maddî hakikatlerin ifade ettiği mana İtalyanın aczini itiraf eden bir vaziyet almış olduğudur.

Tobruğa karşı:

Alman tayyarelerinin Akdeniz harekâtına iştirak etmekte olmalarına rağmen askerî harekât her yerde İtalya aleyhinde devam ediyor. İngiliz orduları Bardiaya karşı tatbik ettiği hareketi şimdi de Tobruka karşı tatbik etmekte ve bu mühim limanı zapt için hazırlıklarını tamamlamaktadır. İngiliz hava kuvvetleri burada bombardıman edilmeğe değer her hedefi mütemadiyen dövüyor ve İngiliz donanması Bardianın zaptına yardım ettiği gibi, deniz yardımına daha müsaid olan Tobruk limanına karşı hareket için de askerî hazırlıkların tekemmülünü bekliyor.

İtalya ordusunun Tobrukta bir mukabil taarruza geçmesi ihtimali günden güne zayıfladığı gibi buradaki İtalyan kuvvetlerinin deniz yolile ricat etmeleri ihtimali de varid görülmüyor. Onun için burada da Bardia hâdisesinin tekerrür etmesi ihtimali çok kuvvetlidir.

Arnavudlukta:

Arnavudlukta cereyan eden İtalyan-Yunan harbi de Yunan ordusunun yeni zaferlerine şahid olmaktadır. Klisuranın zaptından sonra Yunan kuvvetlerinin hedefi bir taraftan Berat şehri, diğer taraftan Avlonya limanıdır. Bu iki hedefe varıldıktan sonra Arnavudluk harekâtı en son safhasına girmiş olacak ve İtalyanın Arnavudlukta tutunmasına imkân kalmıyacaktır.

Vaziyet bu merkezde olduğuna göre Almanların İtalyanlara tayyare göndermekle İtalyayı desteklemeğe uğraşmaları, İtalyan harbinin mukarrer neticesi üzerinde hiç de müessir olmıyacağa benziyor ve bunun İtalyada böylece hissolunduğu da göze çarpıyor.

Gerçi Stefani ajansının diplomatik muharriri, ve İtalyan radyoları, İtalyanın bâlâ bütün kuvvetini muhafaza ettiğini ve hâlâ mihver namına harbe devam etmekte olduğunu ve sonuna kadar harbe devam edeceğini anlatıyorlar. Fakat bu anlatış da İtalyanın için için bu harbin devamını hiç de istemediğini, belki bu belâdan bir an evvel kurtulmayı özlediğini ihsas ediyor.

Habeş hududunda:

Harbin Habeş hududuna dayanmağa başladığı telgraf haberlerinden anlaşılmaktadır. İngiliz kuvvetlerinin Habeş hududundaki bir mevkii mukavemet görmeden işgal ettiklerine dair verilen bir haber, İtalyanın pek yakında Habeş arazisi içlerinde gittikçe büyüyen bir mukavemet karşısında kalacağını gösteriyor.

Demek ki İtalya her cephede büyük hâdiseler arifesindedir ve bu büyük hâdiseler, yalnız İtalyan imparatorluğunun inhidamile neticelenmiyecek, belki de bizzat İtalya yarımadası üzerinde ve harbin bütün seyri üzerinde tesirini gösterecektir.

Ömer Rıza DOĞRUL

BAYRAM

Kurban Bayramı münasebetile, gazetemizin intişar etmediği üç gün zarfında cereyan eden başlıca siyasî ve askerî hâdiseleri Anadolu Ajansı bültenlerinden şöylece hulâsa ediyoruz:

★ Amerika Cumhur Reisi Ruzvelt, kongreye gönderdiği mühim bir mesajla 1942 senesi programını izah etmiştir. Teklif edilen yeni bütçe 17 milyar 500 milyon dolara baliğ olmaktadır.

★ Vichy hükûmetile Almanya arasında cereyan eden müzakerelerden henüz bir netice çıkmamıştır. Yalnız Mesai ve İmalât Nazırı da kabineden istifa etmiştir. Diğer taraftan, Ruzvelt'in şahsi dostu olan yeni Amerikan elçisi Vichy'ye muvasalat ederek, Mareşal Peatin'e itimadnamesini takdim etmiştir. Ruzvelt'in tavassut ve talebi üzerine, İngiltere, düşman işgali altında bulunmıyan Fransaya gıda maddeleri gönderilmesine muvafakat etmiştir.

★ Viyanaya seyahati muhtelif dedikodulara sebeb olan Bulgar Başvekili Filof, Sofyaya dönmüştür. İsveç kaynaklarından bildirildiğine göre, Filof, Almanya Hariciye Nazırı Von Ribbentrop'la görüşmüş, fakat mülâkat menfi netice vermiştir.

Askere kışlık

Memleketin her yerinde eşya teberruları hararetle devam ediyor

Ankara 11 (a.a.) — Askerlerimize yapılmakta olan kışlık hediye teberrüatına dair bugün aldığımız telgraflar, Düzce kazası halkının 3,815 parça muhtelif eşya ve gene ayni maksada sarfedilmek üzere 805 lira teberru eylediklerini, Tokad halkının 1,109 parça, Erbaa halkının da 2,138 parça eşya vermiş olduklarını bildirmektedir. Eleşkirt'de 800 çift yün çorabla 35 çift muhtelif eşya teberru edilmiş, Ürgüb halkı da 1,764 parça yünlü eşya vermişlerdir.

İtalyan ordusundaki Arnavudlar

İtalyanlara ısyan ettiler ve dağlara çekildiler

Manastır 11 (a.a.) — Röyter'in Arnavudluk hududundaki hususî muhabiri bildiriyor:

Zorla İtalyan ordusuna yazılan Arnavud askerleri, dün, İtalyan cephesinin gerilerinde bir mıntakada isyan etmişler ve bu isyan bastırılıncaya kadar düşmana büyük zayiat verdirilmiştir. Bu Arnavud askerlerinden bir kısmi dağlara iltica etmiş ve buralarda mukavemete devam etmekte bulunmuştur.

"Proleter„ İtalyada şeflerin serveti!

Mareşal Grazyani bile sinema şirketleri işletiyormuş!

Atina 11 (a.a.) — Yunan efkârı umumiyesi, İtalyan faşizminin birdenbire bayrak değiştirerek Proleteryanın kızıl bayrağını kaldırmakta olduğunu müstehzi bir sürprizle müşahede etmektedir. Halbuki, faşizmin teessüsünden bu güne kadar sarih surette plutokrat mahiyetli ve kat'i surette işçiler aleyhine müteveccih bir çok faşist siyaset tezahürleri sayılabilir. Bugünkü Estia gazetesi, birdenbire amele elbisesi giyen ve Proleter şefi gözükmeğe kalkan bazı yüksek faşist şahsiyetlerinin hakiki mahiyetini gösteren bir makale neşretmektedir.

1 — Mossolini'nin İsviçre ve cenubî Amerika bankalarına yatırılmış büyük bir şahsî serveti vardır.

2 — Ciano'nun bir çok defa milyoner bir endüstri şefinin oğludur. Ciano ailesinin sahib olduğu muazzam zırhlı inşaatı endüstrisi, halen bizzat İtalya Hariciye Nazırı tarafından idare olunmaktadır.

3 — Mussolini'nin oğlu Bruno Mussolini, hâlâ Littoria havacılık şirketinin esaslı aksionerlerindern biridir.

4 — Kardeşi Vittorio Mussolini, muazzam kârlar temin eden ve devlet tarafından yardım gören büyük bir sinema şirketinin birinci aksioneridir.

5 — Mareşal Graziani, bir çok sinema şirket ve müesseselerinin sahibidir.

6 — Nihayet faşizmin akıl hocası Kont Volpi, Avrupanın en büyük kapitalistlerinden birisidir ve İtalyanın en zengin adamıdır.

Estia, makalesini şöyle bitiriyor:

«İşte birdenbire Proletaryanın bayraktarı faşizm komedisini oynamağa kalkan zevat bunlardır. Bu çifte şahsiyetliliği her halde yalnız Piranđello izah edebilir.»

Dünya izciliği banisinin cenazesi

Nyeri «Kenya» 11 (a.a.) — İzciliğin müessisi Lord Baden Powell'in cezane merasimi evvelki gün Nyeri'deki ika metgâhı civarında askerî bir merasimle yapılmıştır. İngiliz ve cenubî Afrika birliği hava kuvvetlerine mensub müfrezeler cenaze alayını takib etmişlerdir. Öğrenildiğine göre İngiliz hükûmeti izcilerin şefi müteveffa Lord Baden Powell'in cesedinin Westminster kilisesine defnedilmesini teklif etmiştir.

Moravya'da Polik silâh fabrikası

Noel arifesinde Çekler tarafından berhava edildi

Londra 11 (a.a.) — Londraya çok iyi kaynaktan Almanyanın doğu Moravyasındaki büyük Policke mühimmat fabrikasının berhava olduğunu bildiren malûmat gelmiştir.

Bu haberi neşreden Evening Standard gazetesi şunları ilâve etmektedir:

Bu fabrika memleketin en mühim fabrikalarından biri idi ve işçilerinin ekseriyetini Çekler teşkil ediyordu. Almanlar 1939 da Çeko-Slovakyayı işgal ettiklerindenberi fabrikada yerleşmişlerdir. Felâket Noel arifesinde vuku bulmuştur. Birbirini takib eden üç infilâk vuku bulmuş, 100 kilometre kadar uzakta bulunan Brno şehri sarsılmıştır.

"Hakimiyeti Milliye„ gazetesinin 20 nci yıldönümü

Ankara 11 (Telefonla) — Partimizin gazetesi olan Ulus, halefi olan «Hakimiyeti Milliye» delâletile İstiklâl Harbi yıllarına ve mücadelelerine karışan bir maziye maliktir. Hakimiyeti Milliye gazetesinin kuruluş tarihi bu sene 20 nci yılı bulmuş oluyordu. Bu vesile ile dün Ulus gazetesi tarafından Ana dolu kulübünde bir toplantı ve çay ziyafeti yapılmıştır. Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda ve Başvekil Dr. Refik Saydamla bütün Vekiller, Millet Meclisi ve Cumhuriyet Halk Partisi riyaset divanı ve idare heyeti azaları, Parti Müstakil Grup reisi, Hakimiyeti Milliye gazetesinin başmuharrirliğinde bulunmuş olan Kütahya meb'usu Receb Peker, Ankara meb'usu Falih Rıfkı Atay, Lâhey elçisi Yakub Kadri Karaosman ve gazete tahrir heyetine iştirak etmiş olan bütün muharrir arkadaşlarla Ulus tahrir heyeti, matbuat mümessilleri bu kutlama toplantısında hazır bulunuyorlardı. Bil vesile şerefli mazi yâdedilmiş, Ulus gazetesi tahrir heyeti tarafından bir hatıra olmak üzere davetlilere Hâkimiyeti Milliye gazetesinin ilk numarasından birer tane dağıtılmıştır.

***

Ulus refikimize daimî başariler dileriz.

Belçikanın Kongo Ordusu da harbe iştirak edecek

Londra 11 (a.a.) — Müstakil Belçika ajansına göre, Belçika Müstemleke Nazırı Delveschauer, Belçika Kongosunda bulunan kıt'aların pek yakında harekâta iştirak edeceklerini bildirmiştir.

Müstemleke Nazırı, halen yanında Belçika Kongosu umumî valisi Ryckmans ve Belçika Kongosu kuvvetleri başkumandanı General Armons olduğu halde, Kenyayı ziyaret etmektedir. Bu zat, şarkî Afrikadaki İngiliz müstemleke makamları ile şimdiden müteaddid görüşmelerde bulunmuşlardır.

Kısa Haberler

★ Berlin 11 (a.a.) — Posta Nezareti Almanya ile Fransanın işgal altında buulnan kısmı ve Belçika arasında telgraf muhaberelerinin bazı tahdidat ile yeniden tesis edildiğini bildirmektedir.

★ Stokholm 11 (a.a.) — Stefani: Suyg ismindeki Norveç vapuru Naugesund civarında bir mayne çarpmıştır. Mürettebatı kurtarılmıştır.

★ Bükreş 11 (a.a.) — Stefani: Kömür fikdanından Yugoslavyada 50 tren lâğvedilmiştir.

Acayib Tipler

Leon Tolstoy

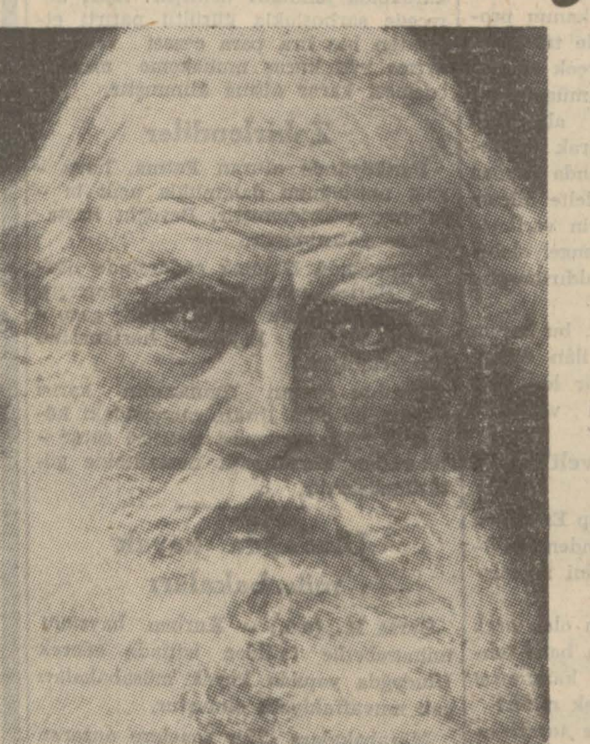

Yazan: **H. Varoğlu**

Karşıdan, gayet iri bir fildişi yuvarlağını andıran başı, gözlerinin üstüne, sık bir tül perde gibi inen gür kaşları, dışarı doğru devrik, kalın dudakları ve bir kucak sakalile, Leon Tolstoi, korkunc görünmek istediği halde babacanlığını gizliyemiyen bir adam tesiri yapardı.

Tolstoi'nin hayatı, biribirinden tamamen başka iki safha arzeder. Olgun Tolstoi, bir devre gelmiş, genc Tolstoi'yi unutturacak kadar bambaşka bir şahsiyet halinde görünüvermiştir. Giyinişi, yaşayışı, düşünüşü tamamen değişen Tolstoi'de tebeddüle uğramıyan bir şey vardı: Garabeti.

Asıl ismi Lev Nikolayeviç'ti. Prenses bir anadan, kont olarak dünyaya geldi. 1828 senesinde, İasnaya Poliana'da doğan Lev, yamyassı burnunun, çukura kaçmış, ufacık gözlerinin, yayvan ağzını büsbütün iri gösteren kalın dudaklarının çirkinliğini görüyor, bu noksanı telâfi etmek için fevkalâdelikler yapmağa hevesleniyordu. Zeki, bilgiç, hatta haşari görünmek suretile, tabiatin ihtimamsızlığını örtmeğe, unutturmağa gayret eden küçük Lev ,daha o zamandan, aile arasında, «acayib çocuk» diye şöhret kazandı.

Kazan lisesinde, orta dereceden yukarı çıkamıyan, Tolstoi, buna mukabil çok kitab okurdu. O mektebi bitirdikten sonra girdiği Hukuk fakültesini yarıda bıraktı. Yazılarile bütün bir milleti coşturan, fikirleri Rus şuurunda ihtilâller yaratan adam, mekteb hayatında, haylâzlar arasında yer tutan ,bir günü bir gününe uymaz, ifrattan tefrite düşen bir mahlûktu.

Delikanlılık çağında, Tolstoi'nin en büyük merakı, derlitoplu bir adam olmaktı. Büyük bir izzetinefse sahib, kerliferli, zarif giyinmek merakında olan bu gencin, sonraları, arkasında, beli kayış kemlrli bir mujik gömleği, ayağında mujik çakşırı, dizlerinde kaba çizmelerle edebiyat tarihine dalışı, bu derbeder ruhlu asilzadenin ,herşeyden evvel kararsız bir seciyeye sahib olduğunu gösteriyor.

Leon Tolstoi'nin gençliği, İasnaya Poliana'daki genc köylü kadınlarile, Petersburg ve Moskovadaki çingene kızları arasında geçti. Daha delikanlılık çağına ayak sabar basmaz kadınlara karşı olan meylini bütün şiddetile meydana koyan Tolstoi, babasının muazzam malikânesini dolduran genc, güzel köylü kadınlardan usandıkça başını alıp Petersburga veya Moskovaya gider, orada, geceli gündüzlü, uzun bir sefahet ve cümbüş devresinden sonra, döner gelirdi. Dostlarına yazdığı mektublarda, kendini bir türlü alamadığı bu sefih hayattan: «Zevk hayatı bana bir dakika boş zaman bırakmıyor» diye şikâyet eder .

Tolstoi'nin hayatında görülen büyük tezadlardan biri de, eserlerinde ve yaşayışında bazan pek ulvî olan bu adamın, kadın bahsindeki alçakgönüllülüğüdür. Tolstoi âşıkane maceralarında, daima aşağı tabakadan mahbubeler seçmiş, çingene kızları, Kazak kadınları haricinde ,kendisine bir dildade aramağı aklından geçirmemiştir. Maamafih, büyük edib, ayni haleti ruhiyeyi, yalnız kadın bahsinde değil, felsefesinin, içtihadının, edebî ve içtimaî faaliyetinin her faslında ve her sahasında gösterir. Mujik muhiti, Mujik ailesi, Tolstoi'nin hayatı unsuru idi.

Önce, merak saikasile Kafkasya askerî mıntakasına giden Tolstoi, bir müddet sonra sırtına asker üniformasını giydiği zaman, cemiyetine büsbütün yeni bir çehre ile göründü. Birdenbire, ruhunda, bir nevi yeni Mesih doğmuştu. Yeni bir din kurmak istiyordu. Bu din, gene hıristiyanlıktı, fakat beşeriyetin terakkisine hâdim olacaktı. İmanla ve esrarla alâkası bulunmıyacaktı. Uhrevî saadeti değil, yeryüzü saadetini temine matuf, pratik bir din! Tolstoi'nin kendi kendine verdiği ve başladığı yerden ileri götüremediği bu yeni peygamberlik merakı, onda çok daha evvelden başlamıştı. Daha çocukken, kardeşlerini etrafına toplar, Allahın mevcud olmadığını söyliyerek, bir inkâr nazariyesi tutturur, onlara yeni akideler aşılamağa çalışırdı.

Leon Tolstoi, bir yandan bu yeni dini neşre ve tamime çalışırken, bir yandan da, sefahetin ve fuhşun en koyusu içinde yüzüyor, bütün gece zevk ve safa sürdükten sonra, bütün gün dövüne dövüne nedamet ve tövbe ediyor, ifratın şahikasından tefritin uçurumuna yuvarlanarak, yaşayıp duruyordu.

Sonra, Çarlık hükûmetinin, Rusyadaki köleliği ortadan kaldırmağa karar verdiğini işitince, hükûmetten evvel davranıp, kendi kölelerini azad etmeğe kalkıştı. Malikânesinde, 700 tane Mujik vardı Bunlara toprak verecek, hepsini azad edip, hür birer insan haline koyacaktı. Fakat mujik, bu asilzadenin, kendisi gibi kiyinmesine, kendi arasında yaşamasıdna ,kendi çocuklarına hocalık, mürebbilik ,babalık etmekten zevk almasına, hatta, kapının eşiğine oturup, kundura tamir etmesine rağmen, bu işe akıl erdiremedi; azad kâğıdını imzalamadı. Tolstoi'nin, Çardan daha fazla fedakârlık etmek hevesi içinde kaldı.

***

Leon Tolstoi, mizacının garabeti yüzünden ,aile hayatında son derece bedbaht olmuş bir biçaredir.

Çocukluğunda, bilâhare Madam Bers adı alan bir genc kızla oyun arkadaşlığı etmişti. Hatta, bir gün, oyun oynarlarken, Lev, kızcağızı pencereden fırlatıp atmış, uzun müddet topallamasına sebeb olmuştu. Kader, Tolstoi'nin karşısına, işte bu Madam Bers'in kızını çıkardı. O tarihte, genc kız, yani bilâhare kontes Tolstoi olan Sonya on sekiz yaşındaydı. Tolstoi ise otuz dört yaşına girmişti. Uzun saçları, karmakarışık kaşları, uzun sakalı, keskin gözleri, dişsiz ağzı, iri kulaklarile bir ayıdan farksızdı. Fakat, iriyarı, güçlü kuvvetli bir erkekti ve fazla olarak konttu. Sonya, izdivac talebini reddetmedi, ama, projenin bozulmasına -gene Tolstoi'nin acayib bir fikri yüzünden- ramak kaldı.

Tolstoi, çılgınlıklarla dolu sefahet hayatını, bütün tafsilâtile, nedametleri de dahil olmak üzere, bir deftere günü gününe kaydetmek itiyadındaydı. Bu defteri, bir gün, on sekiz yaşındaki genc nişanlısına okutacağı tuttu. Defter muhteviyatının Sonya üzerindeki tesiri, onun da, Tolstoi'ye dair bir hikâye yazması şeklinde tecelli etti. Genc kız, bu hikâyede, müstakbel kocasını «ne ihtiyar ne genc» bir erkek olarak tarif ediyordu. Nişanlısının, kendi hakkındaki bu kanaati, Tolstoi'nin cesaretini kırdı, fakat gene evlendiler.

***

Leon Tolstoi, izdivacından sonra, daha acib mizaclı bir adam olmuştu. Sonya, tahakkümü sevebn bir kadındı. O dev yapılı, umacı yüzlü adam. bu on sekiz yaşındaki, ufaktefek kadının karşısında birdenbire kuzulaştı. On beş sene kadar mes'ud yaşadılar. Arasıra, gelip geçici kıskanclık kavgaları olmuyor değildi. Fakat bunlar, karı kocanın sevgisine delildi. Sonra, Tolstoi'nin, mujik çocuklarını okutma ve terbiye etme iptilâsı, aralarında bir geçimsizlik vesilesi oldu. Yavaş yavaş, aile kavgaları büyüyor, bu arada, Tolstoi, tedricen edebiyattan uzaklaşıyor, «Harb ve sulh» eserini karısının ısrarile, «Anna Karenin» romanını da istemiyerek bitiriyordu. İşi tasavvufa dökmüştü. İki sene, koyu bir taassub içinde yaşadı. Günün birinde, birdenbire gene dinsizleşti. «Kilise, üçüncü asırdanberi, yalandan, zulümden, desiseden başka bir şey değildir» sözünü diline dolamıştı. Ailesi erkânının, Moskovadan olsun, İasnaya Poliana'da olsun, içtimaî mevkileri icabı, monden hayat geçirmelerine kızıyor, muasırlarının, kendisini tekrar edebiyat sahasına çekmek için sarfettikleri gayrete rağmen, «Ne yapmalıyız?», «Benim imanım nedir? gibi incir çekirdeği doldurmaz yazılar yazıyordu.

Bu işlerin yanısıra da, kunduracılık ediyordu. Kontes, her gün bir parça daha sinirlene sinirlene, kocasının yüzünü görmek istemiyecek hale gelmişti.

Nihayet günün birinde, aile servetini dağıtmayı aklına koydu. Bu delice fikir, karı koca arasındaki kavgaları korkunc bir dereceye götürdü.

Tolstoi, bir aralık Vladimir Grigoryeviç isminde eski bir zabitle tanışmış, neşretmek istediği yeni dine, ilk olarak onu mürid almıştı. İkisinin etrafında, bir sürü deli, meczub ve tüfeylî insan toplandı. Kontes bu halden şikâyet ediyor: «Ne garib! diyordu. Hayatta hiç bir işde muvaffak olamamış ne kadar serseri, divane, meczub, abdal varsa, hepsi Leon'un mezhebine giriyor!»

Tolstoi, 1886 senesinde, yetmişini mütecaviz bir yaşta «Kreutzer sonate» ı yazdı. İzdivacın, şehvet ve kin birliğinden ibaret olduğunu söylediği ve yegâne doğru yolu, kadınla erkeğin mutlak surette ayrı yaşamaları diye tarif ettiği bu eseri, karısına dikte ederek yazmıştı. Bu arada, koca adam, fırsat bulsa hâlâ günah işlemekten ve ertesi gün, göz yaşları dökerek, nedametle dönmekten geri kalmıyordu. Fazla olarak, mujikliği ve tariki dünyalığı hududu aşırı ileri götürmüş, üstüne başına bakmaz, hattâ ayaklarını yıkamaz olmuştu. Kendisine sorarsanız artık evliya mertebesine ulaşmış bulunuyordu.

Çileden çıkan Kontesin, bazan kendini öldürecek derecelere kadar giden asabî buhranları, kocasını mütemadiyen tarassud edişleri, peygamberliğine ortak ettiği Vladimir'in resmine tabancalar sıkması, büyüler yapması gibi haller, nihayet Tolstoi'yu canından bezdirdi ve o zaman seksen iki yaşında olan bu ihtiyar, bir gece, evinden kaçtı.

Bindiği trende, Mujik'lerle dolu bir üçüncü mevki kompartımana girmişti. Bütün ısrarlarına rağmen, vücudleri votka ile kızışan Müjik'lere pencereyi kapattıramadı. Oradan giren buz gibi rüzgâr, onu yarı yolda yatağa serdi ve Tolstci, bir gar şefinin evinde, hayata gözlerini yumdu.

Tolstoi, pek genc yaşındayken, dişleri dökülmüştü ve bir kardeşini alıp götüren verem, kendisine, fikri sabit halinde bir korku aşılamıştı. Lâkin seksen iki yaşına kadar yaşadı! Asîl bir aileye mensubdu ve Kont unvanını taşıyordu. Fakat köylü kıyafetile, köylüler içinde ömür geçirirdi! Allahı inkâr ediyordu, din tesisine kalktı! Kadından uzak yaşamayı dininin ve alelumum beşerî saadetin esası olarak telkin ediyordu, halbuki kendisi on üç çocuk babasıydı.

Aile hayatında bedbaht olan, içtihadlarında tek kalan Tolstoi'nin hayatını dört kelime ile hulâsa edebiliriz: Her iki manasile «garib yaşadı, garib öldü.»

Altı Vekil

Kurban Bayramını şehrimizde geçirdiler

Dahiliye Vekili Faik Öztrak, Münakalât Vekili Cevdet Kerim İncedayı, İktısad Vekili Hüsnü Çakır, Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekili Hulûsi Alataş, Maliye Vekili Fuad Ağralı bayramı geçirmek üzere şehrimize gelmişlerdir.

Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu da İstanbulda bulunuyordu.

Cevdet Kerim İncedayı, dün de dairelerin tatil olmasına rağmen Devlet Limanları ve Denizyolları idaresinde tetkikler yapmıştır.

Cevdet Kerim İncedayı bu akşam, Bandırma yolile İzmire gidecektir. Dahiliye Vekili Faik Öztrak, daha bir kaç gün şehrimizde kalarak, Vilâyet ve Belediye işleri üzerinde tetkiklerde bulunacaktır.

Şükrü Saracoğlu ile Dr. Hulûsi Alataş dün akşam Ankaraya hareket etmişlerdir.

Hadiseler Arasında — FELEK

« Yeşilay » a

Bu yazımı derin saygılarımla muhterem «Yeşilay» Cemiyetine ithaf ediyorum. Çoban armağanı, çamsakızı derler. Kıymetsizliklerini en evvel ben, kabul ettiğim bu satırların en büyük kusuru fazla çıplak oluşudur. Fukaralıklarına bağışlanmasını dilerim.

***

Yeşil ümid rengidir; hayat rengidir. Tabiat dirildiği zaman yeşerir ve dünyaya yeşiller giydirir.

Hatta eskiler buna murad rengi de derlerdi.

Onun için daha ismile, Yeşilay bize ümidler vermiş bir müessesedir. Ama ne yalan söyliyelim. Bu güzel müessesenin bütün ulvî niyetlerine rağmen içki gibi süfli, azılı ve utanmaz bir düşmanla boy ölçüşecek yırtıcılıkta olmadığını görmekle mahzunuz. Lâkin bu ayın yeşil renginden ümid aldığımız için henüz umudsuzluğa düşmüyoruz.

***

Bilirsiniz ki; muhterem Yeşilay Cemiyetinin hikmeti vücudü içki ile mücadeledir. Ne güzel maksad! Ne dehşetli hasım! Acaba bu azılı hasma karşı bu yüksek cemiyet iyi niyetinden daha başka, daha müessir silâhlarla mücehhez midir?

Henüz bu haklı endişemize müspet cevab verecek bir delile, bir neticeye ve bir galebeye malik ve şahid değiliz. Bundan beş on gün evvel senelik toplantısını yapmış olan bu kıymetli cemiyette görüşülen sözler arasında iki nokta var ki; üzerinde ısrarla durmağa değer.

Birisi: Bu sene bu cemiyete iltihak ve içkiye husumet ilân ederek and içenlerin adedi yüz küsur imiş. Nüfusu 5-6 bin kişilik bir büyücek köyde olsaydı bu rakam bir kemiyet ifade edebilirdi. Lâkin nüfusu milyona yakın bir şehirde bu ancak mikroskobik bir kıymet olabilir. Buna rağmen muhterem Yeşilay Cemiyetinin bunu senelik mesai arasında sayması onun nekadar kanaatkâr olduğuna canlı bir delildir. Kanaatkârlık pek güzel bir haslettir! Fakat içki tepelemeğe yaramaz.

Üstünde duracağımız ikinci nokta şudur:

«Yeşilay» kongresinde içkiye yeni alışanların bu belâya giriftar olmalarına sebeb bizim şarkılar olduğuna dair sözler söylenmiş. Orijinal bir kanaat! Hatta ulvî bir vahime!

Bu orijinal kanaat, musikinin ahlâkı yumuşattığına dair olan cihanşümul iddiaya da meydan okuyor.

Muhterem «Yeşilay» kongresinde ileri sürülen, bir azasının orijinal kanaatine göre bizim şarkıların hemen hemen hepsi içkiden bahsettiği için bunu işite işite genclerde ikçiye karşı bir meyil hasıl oluyormuş. Gerçi bir insana kırk defa «delidir» derlerse çıldırırmış diye eski bir efsane vardır amma bu efsaneyi «bir insan kırk defa içki şarkısı dinlerse ayyaş olur» şekline bilmem sokabilir miyiz? Çünkü:

Bizim meyden yani içkiden bahseden şarkılarımızın başlıcaları eski dille yazılmıştır. Meselâ uşşaktan şu meşhur:

«Meyhâne mi bû bezmi tarabhanei cem mî»

«Peymâne mi bû efseri dârâtı haşem mî»

Şarkısının manasını bugünkü genc nesilden anlayabilen kaç kişi varsa bırakın içkisini içsin!

Şarkılarımız içinde meyden, peymâne ve sakiden bahsedenler hep eski eserlerdir ki onların yazıldığı dili şimdiki nesil anlamaz.

Bundan sarfınazar anlaşılır gibi yazılmış güfteler de o şekilde bestelenir ki; mütemadi bir gaygay ve uzayıp giden ses heceleri arasından şairin ifadesini almaya imkân kalmaz. Ve -hükmümüzü verelim- bu anlaşılmıyan şarkılarla da kimse içkiye müptelâ olmaz.

Bence o azanın bu orijinal kanaati, hakikaten ulvî bir vahime değilse bir teselli müşahedesidir! Bir türlü bulunamıyan sebebin erzaçıdır. Eğer bu kanaati kabul edersek meyden ve aşktan bahseden Mevlânânın eserlerini tedris eden eski «mesnevihan» ların hep ayyaş olmaları, buna mukabil Kerbelâda susuzluktan şehid olan ehli beytin mersiyelerini terennüm eden bektaşi canlarının da, aldıkları bu ilhamlarla, sade suya «hararet söndürmeleri» lâzım gelirdi. Halbuki ne görüyoruz?

Yüz gence sorsak:

Doksan beşi ya arkadaşının teşviki, ya kolayca tatmin edilen tecessüs sebebile içkiye alıştığını söyler. Fakat bir tanesi bile:

— Sûzinâk bir şarkı vardı. Onu dinlediğim zaman içime bir içki ateşidir düştü.. demez.

***

«Yeşilay Cemiyeti» çok kuvvetli ve kıymetli şahsiyetlerin kurduğu nahif bir cemiyettir. Bunu takviye için, bu büyük mücadeleye müstaid, kabiliyetli hale getirmek için işi sembolik halinden çıkarıp memleket ölçüsünde geniş tutmak, çocukları içkiye tutulmuş analar, eşleri içer olmuş kocalar ve kocaları ayyaş olmuş kadınlar gibi bunun fenalığını ocağında ve aile bucağında görmüş olanların ve nihayet içkiden sıhhat hatta istikballeri berbad olmuş zarardidelerin içkiye karşı sinmez ve sönmez kinlerile teçhiz etmek, içki aleyhtarı filimleri, içkiden doğan hastalık ve cürümleri gencler önünde canlandırmak. Hulâsa artık mubahmış gibi alabildiğine yayılan bu zehiri onun dehşetile mütenasib en modern silâhlarla tepelemek lâzımdır. Yoksa pek kıymetli zevatın, pek ulvî niyetlerle kurdukları muhterem Yeşilây Cemiyeti bir teselli bile değil, belki bir «taziyet» ten ibaret kalır.

B. FELEK

İspanyada köylere kurdlar saldırıyor

Madrid 11 (a.a.) — Stefani: Aç kalmış kurd sürüleri dağlardan inerek Galice eyaletinin Orense köylerinde koyunlara ve keçilere saldırmışlardır. Köylüler silâhlanarak kurdları takibe başlamışlardır.

« CUMHURİYET » İN EDEBÎ ROMANI : 26

Kızıl Vazo

Yazan: Peride Celâl

Yabancı adam, bizi görünce sırtını dönmüştü. Acele acele yürüyerek uzaklaştı. O zaman Hamdi Ağa bana doğru geldi. Ninem durmuş, bize bakıyordu. Yaklaşınca oldukça tabiî bir tavırla sordum:

— Kim bu adam Hamdi Ağa?

Önüne baktı:

— Eski çalıştığım köşkün sahibi, dedi, tekrar beni isteyor da, onu söylemeğe gelmiş.

— Gidecek misin?

Başını menfi manada salladı:

— Çok yalvardı ama, istemedim, eksi adamdır.

Başka bir şey söylemeden ilerledi. Demir kapıyı açtı ve geçmemiz için bize yol verdi.

Sesimi çıkarmadım. Fakat içimde hafif bir şüphe uyanmıştı. İlk defa belki de ninemin hakkı olduğunu, bu yabancı adamı içimize sokmakla fena yaptığımı düşündüm.

Nineme şüphelerimden bir şey açmadım. Boş bir endişeye kapıldığıma kendimi ikna etmeğe çalışıyordum. Tesadüfen başka başka yerlerde iki ihtiyar adam görmüştüm. Bunları birbirine karıştırıyordum. Başıma iki üç gün evvel bir kaza da gelmişti. Bunda da ninemin yaptığı gibi kasid eseri arayordum.

Fakat herşeye rağmen bu kaza ve akşamın karanlığında gördüğüm ateş bakışlı ihtiyar adam kısa bir zamandır biraz uyuşmuş olan endişelerimi uyandırıyordu. Bütün bunlara mana vermek çocukluktur diyor, fakat gene de büsbütün mana vermesem bile biraz şüpheleniyordum. Sonra bahçıvanın her zaman üzerimde bulduğum o durgun, sabit bakışlı, çakır gözleri..

Nihayet artık bu adama her zamankinden daha fazla dikkat etmeğe ve şüphelendirecek en küçük bir hâdiseye sebebiyet verdiği takdirde derhal yol vermeğe karar verdim.

Bizim için eski efendisidne gitmeyi reddettiğini söylemişti. Şimdi durup dururken belki hepsi de manasız bir sürü şüphe yüzünden ona yol vermek dürüst bir hareket olmazdı.

Hem onu bir düşman farzetsem bile şimdilik bu düşman pek de içimizde sayılmazdı. Tehlike o kadar yakın değildi.

O gece Yusufla beraber ben de evi dolaştım. Pencereleri, sokak kapısını yokladık. Ninem bu hareketime biraz hayret etmekle beraber bir şey sormadı. Gece yatmadan evvel silâhımı tekrar muayene ettim.

Bundan sonra iki gün hâdisesiz geçti. Yalnız beklemediğim biri telefon etti: İbrahim Bey.. Sıhhatimi soruyordu. O kadar nazik ve güzel konuştu ki kızamadım.. Birgün beni ziyaret etmek istediğini ilâveyi de unutmadı. Gelebileceğini söylemekle beraber gün tespit etmekten kaçındım.

Nihayet bu on günün en mühim hâdisesi mimar Rızanın ziyareti.. Allahım bunu hiç ümid etmemiştim. Ve onu düşünerek nekadar ümidsiz, nekadar bedbahttım!

Bir öğleden sonraydı, ninem evde yoktu. Yukarıda kütübhaneyi karıştırıyor, kitabları hem okumak istiyerek, hem de daha okumadan gelen garib bir bıkkınlık ve isteksizlikle şöyle bir göz gezdirdikten sonra birbirleri üzerine fırlatıyordum.

Gülsüm geldi. Bir kart vererek aşağı salonda bir beyin beni beklediğini söyledi. Evvelâ İbrahim Bey zannettim, sinirlendim. Fakat karta bir göz atıp da mimar Rıza ismini okuyunca heyecan ve hayret içinde kaldım.

Öyle şaşırmışım ki odama girip elbise değiştirmek, yüzümü gözümü düzeltmek aklıma gelmedi. Üzerimde lâciverd bir etek, gri ince yünlüden kısakollu bir süeter vardı. Ellerimi saçlarımdan geçirerek şöyle bir düzelttim ve yürüdüm. Merdivenbaşına gelince hızla inmek, biran evvel onun yanında bulunmak istememe rağmen kendimi tuttum. Kalbim şimdiden şiddetle çarpıyordu.

Salondan içeri girdiğim zaman ayakta masanın yanında duruyor, kızıl vazodan taşan beyaz güllere bakıyordu. Derhal döndü. Yüzünden tamamile iyileşmemiş olduğunu anladım. Gözlerinin altı biraz gölgeli idi. İlerledi, elini uzattı:

— Rahatsız etmiyorum ya?.

Elim geniş, sıcak avcunda kayboldu. Beni hatırladığı için memnun olduğumu söyliyerek:

— Bu kadar çabuk kalkabilmenize hayret ediyorum, dedim. Demek geçirdiniz?

— Tamamile değil, dedi. Doktor on gün istirahat verdi. Fakat ben teşekküre gelmek için acele ediyordum... Hem bugün kendimi her zamankinden iyi hissettim. Size Rüştü Beyin selâmını getiriyorum.

(Arkası var)

SPOR

Bayramda oynanan maçlar

Galatsaray Ankarada Maskespor ve Ankaragücünü yendi

Kurban bayramı tatili münasebetile iki maç yapmak üzere Ankaraya giden Galatasaray birinci futbol takımı dün sabah şehrimize gelmiştir.

Galatasaray takımı ilk maçı bayramın ikinci perşembe günü 19 mayıs stadında Maskesporla yaptı.

Genc ve yeni bir takım olan Maskespor çok enerjik oynıyan bir takımdır.

En büyük taktiği sürati ve nefesidir. Bu yüzden biraz da onların bu oyun sistemini kabulde mecburiyet vardır.

Galatasaray takımı uzun bir çekiş - meden sonra ilk devreyi sıfır sıfıra bitiren bir oyun yaptı.

İlk devrede Galatasarayın oyunu ümid verici bir şekilde cereyan etmişti.

İkinci devreye Galatasaray hafif bir rüzgârla beraber başladı. Her an gol fırsatı bekliyen gözler o kadar çok yorulmadan birbiri üzerine yapılan üç Galatasaray sayısından sonra rahata kavuştu.

Maskesporun kaçırdığı mühim bir fırsata mukabil Galatasaray biraz daha sayı fırsatı kaçırdı.

Galatasaray takımı zaman zaman alkışlanacak kadar güzel müdafaa ve hücumlar yapmıştı.

Bu üç sayıyı Arif yaptı.

Galatasaray ikinci maçı, Harbiyeden dört oyuncu ile takviye edilmiş Ankaragücü ile oynadı.

Ankaragücü maçı heyecan bakımından bir gün evvelki maçtan daha güzel oldu.

İki taraf da galibiyeti kolayca elde edemiyecek kadar sıkı çalışmak lüzumunu hissetti.

İlk devre kısmen Ankaragücünün hâkimiyeti, Galatasaray müdafaasının çok çalışmasile geçti. Devre sıfır sıfıra bitti.

Galatasaray takımı ikinci devreye hiç tadilât yapmadan çıktı. Her geçen dakika, Galatasarayın lehine kaydedilmeyordu.

Sol açık Bülendin iki güzel pasından, birinde Arif, ikincisinde Gündüz Galatasarayın iki sayısını yaptılar.

Galatasaray bu maçı da 2 - 0 kazandı.

Galatasaray takımının oyunu Ankarada memnuniyet uyandırdı. Teknik, üstünlüğün daha fazla olduğunu söyliyenler çoktu.

Fenerbahçe - Şişli maçı

Fenerbahçe ile Şişli takımları bayram tatilinden istifade ederek Kadıköy sahasında hususî bir maç yaptılar.

İlk devreyi 4 - 3 galib olarak bitiren Fenerbahçeliler neticede maçı 8 - 4 kazandılar.

Bu gün yapılacak lik maçları

İstanbul lik maçlarına bu gün Kadıköy ve Şeref sahalarında devam edilecektir.

Bu gün yapılacak maçların en mühimmi Kadıköy stadında oynanacak olan İstanbulspor - Beyoğluspor maçıdır.

İstanbulspor bir puvanla rakibini takib etmekte olduğundan lik dördüncülüğü için ciddî bir çekişme vuku bulacaktır.

Fenerbahçe - Süleymaniye takımları da bu sahada ikinci ve son maçı oynıyacaklardır.

Diğer üç maç Şeref sahasında yapılacaktır. Sabahın ilk oyunu Vefa ile Kasımpaşa arasındadır.

Vefa ile Kasımpaşanın oyunu ihmal edilir bir maç değildir.

İkinci maçı Galatasarayla Topkapı oynıyacaklardır.

Enerjik oynıyan Tipkapı karşısında Galatasarayın bu maçа ehemmiyet vermesi icab edecektir.

Bu sahada, günün son maçı, Beşiktaşla Beykoz arasındadır.

Haftalardanberi bazan rahat, bazan güç de olsa daima zaferden zafere koşan Beşiktaş için bu maçı ihmal etmek caiz değildir.

Bu gün yapılacak sokak koşusu

Eminönü Halkevi tarafından hazırlanan üç bin metrelik sokak koşusu bu sabah saat 10 da yapılacaktır. Eminönü Halkevile Gülhane parkına kadar gidiş, geliş olarak tertib edilmiş olan bu müsabakaya üç yüze yakın atlet kaydedilmiştir. Müsabakanın muntazam cereyanı için her türlü tertibat alınmıştır.

ROOSEVELT PROJESİ

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Kongrede ekseriyet, projeye taraftar

Vaşington 11 (a.a.) — Demokrasilere yardım hakkındaki kanun projesinin kongreye tevdii, kongrede seri aksülâmeller tevlid etmiş ve bu kanun projesinin büyük bir ekseriyetle tasvib olunacağı hakkında yeni birçok emareler vermiştir. Projenin mümessiller meclisine tevdii esnasında altı, yedi meb'us derhal ayağa kalkarak tasvibkâr sözler söylemiş ve âyanda âzadan Mac Kellar da Hitler'e şiddelte hücum ederek lüzumlu salâhiyetlerin verilmesine her hangi bir surette engel olabilecek bütün kanunların kaldırılmasını teklif eylemiştir.

İnfiratçı ayan âzası Clark, bu kanun projesinin Ruzvelt'e harb ilân etmek ve dahilî işlerde totaliter bir hükûmet tesis eylemek imkânlarını verdiğini söylemiştir.

Amerika milleti Ruzvelt'le beraber!

Nevyork 11 (a.a.) — Gallup Enstitüsü Amerikan efkârı umumiyesinden aşağıdaki ankete cevab verilmesini istemiştir:

Amerika için daha mühim olan harb harici kalmak mıdır? Yoksa harb tehlikesini göze alarak harbi kazanması için İngiltereye yardım etmek midir?

Gelen cevablar şu suretle tasnif edilmiştir:

Cenub vilâyetlerinden alınan cevabların yüzde 76 sı netice ne olursa olsun İngiltereye yardım lehindedir. Yakın garb vilâyetlerinden alınan cevabların yüzde 66 sı da ayni şekilde İngiltereye yardım lehindedir.

İngiltere hizmetindeki Amerikan tayyareleri

Nevyork 11 (a.a.) — Amerikada bulunan ve Amerika Maliye Nazırı Morgentau ile görüşmüş olan hava mareşali Sir Hugh Dowding, İngiliz hava kuvvetlerinin halen dört tip Amerikan tayyaresi kullanmakta olduğunu bildirmiştir.

Lockeed Hudson orta bombardıman tayyareleri, Glen - Martin bombardıman tayyareleri, Curtiss avcı tayyareleri ve Douglas D. V. 7 bombardıman tayyareleri.

Mareşal demiştir ki:

«— Sahil servisi Hudson fabrikasından çıkan tayyarelerden bilhassa memnundur. Bu tayyareler Atlas Denizini uçarak geçmekte ve mitralyöz kuleleri tayyarelerin İngiltereye muvasalatlarından sonra yerleştirilmektedir.

Glen Bartin bombardıman tayyareleri son günlerde hizmete girmiştir.»

Hiç bir şey yeni imalâta mâni olamıyacak

Londra 11 (a.a.) — Mister Ruzvelt'in Londraya gelen şahsî mümessili Harry Hopkins şu sözleri söylemiştir:

«— Amerika lüks, konfor, ticarî menfaatler, ne olursa olsun hiç bir şeyin imalâta mâni olmasına müsaade etmiyecektir. Gerek Amerikanın gerekse İngilterenin, Yunanistanın ve Çinin kullanacakları harb malzemesinin imali yolunda Amerikada semereli bir gayret göze çarpmaktadır. Gayeye varmak için lüks eşyanın imalinden vazgeçmek lâzım gelirse vazgeçilecek, hulâsa bu yolun üzerinde bulunabilecek bütün manialar bertaraf edilecektir. Biz Amerikalılar bu harbin neticesi hakkında tamamile nikbiniz.»

Londra gazetelerinin mütaleaları

Londra 11 (a.a.) — Londra gazeteleri Mister Ruzvelt'in istediği salâhiyetler ve söylediği nutuklar dolayısile çok mühim mütalealar yürütmektedirler.

Deyli Ekspres diyor ki:

«Hitler'i mağlûb edecek olan kanun lâyihasının numarası 1776 dır. Bu rakam Amerikanın istiklâl tarihidir.»

Ayni gazetenin Nevyork muhabirine göre Amerika meclisine takdim olunan lâyiha, İngiliz donanmasına mensub gemilerin Amerika tezgâhlarında tamirine de imkân vermektedir. Bu da İngiliz deniz tezgâhlarının işini kolaylaştıracaktır.

Deyli Telgraph'a göre Amerikanın yardımı Hitlerizme karşı kazanılacak zaferin kat'î ve nihaî amili olacaktır ve Amerikan yardımı zaferin anahtarıdır.

Masada hora tepmenin cezası!

Arife günü akşamı bir meyhanede fazlaca içen Nuri adlı biri, Şehzadebaşında bir kahveye girmiş, sarhoşlukla masaların üstüne çıkmış ve hora tepmiştir. Sulhanahmed birinci sulh ceza mahkemesinde muhakeme edilen Nuri, «meyhanede içtiğimin farkındayım, ama, ondan ötesini bilmiyorum. Gözlerimi açtım, sabah olmuştu. Kendimi karakolda buldum» demiştir. Aşırı derecede sarhoşlukla gürültü patırtı etmekten beş lira para cezası vermesi, ayrıca yüz kuruş muhakeme masrafı ödemesi karar altına alınmıştır.

Zehirlendiler

Feriköyünde oturan Fatma, havagazi musluğunu dalgınlıkla açık bırakmış, zehirlenmiştir. Beyoğlu hastanesine yatırılmıştır.

Firuzağada Hamam caddesinde oturan Hatice, mangala kömür koymuş, bir müddet sonra kadını kömür çarpmıştır. Hatice, Beyoğlu hastanesine gönderilmiştir.

Fatihte oturan Ramazanın karısı Fatma ile oğlu İhsan, mangaldaki kömürün iyi yanmaması neticesi zehirlenmişler, Cerrahpaşa hastanesine götürülmüşlerdir.

Uludağda kayak müsabakaları

Bursa 11 (a.a.) — Kurban bayramı münasebetile tatilden istifade ederek Uludağda yapılan kayak müsabakaları çok muvaffakiyetli olmuştur.

Müsabakalara diğer senelere nazaran çok fazla yarışçı iştirak etmiştir.

Uludağ otelinde ve kayak evinde 300 den fazla kimse bayramı geçirmiştir. Bu meyanda İstanbul gazetecilerinden mürekkeb bir heyet de Bursa Dağcılık kulübünün misafiri olarak Uludağa çıkmışlar ve yarışlarda bulunmuşlardır.

Gülle atma müsabakaları

Atletizm ajanlığından:

12/1/941 tarihinde saat 10,30 da Beyoğlu Halkevinde dahili gülle atma müsabakaları yapılacağından iştirak edecek atletlerin orada atletizm ajanlığına müracaatleri lâzımdır.

Müsabakalar üç kategori üzerine yapılacaktır.

Müsabaka başladıktan sonra yapılacak müracaatler nazarı itibara alınmıyacaktır.

Bugün İPEK ve SARAY Sinemalarında

TÜRK FİLMCİLİĞİNİN ZAFER TACI

15 senedenberi memleketimizde yapılan filmlerin en güzeli, en muhteşemi

KAHVECİ GÜZELİ

Reji: ERTUĞRUL MUHSİN

Baş rollerde: HAZIM-BEHZAD ve MÜNİR NUREDDİN

TALÂT — MEZİYET — NEVİN — PERİHAN — SABAHAT — HADİ — AVNİ — KADRİ — KÂNİ — YAŞAR — NECİB HAKKI — MÜMTAZ. Zengin ve muhteşem sahneler — Büyük saz heyeti — Yeni şarkılar

Müzik: SADEDDİN KAYNAK

Seanslar: 12,45 — 2,30 — 4,30 — 6,30 ve 9 da

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Bugün TAKSİM Sinemasında

Sinema san'atinin en büyük zafer abidesi... Tarihin en büyük ve heyecanlı kahramanlık vak'ası... Gözler kamaştıran dekorlar...

On binlerce figüran

HALİME

BEYAZ ESİRE

Senenin en fevkalâde ve en büyük

TÜRKÇE SÖZLÜ ŞAHESERİ

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

MARMARA'da

Dünyanın en büyük filmi

Mahserî BALALAYKA Devam

Kalabalık Ediyor

Fevkalâde izdihamdan dolayı

Bu pazar 11 den itibaren devamlı matineler

İMPERİO ARJENTİNA'nın rakibi

ESTRELİTA CASTRO'nun

Ahenktar ve billûr sesi

SEVİL BERBERİ

(Le BARBİER de SEVİLLE)

Dünyada meşhur büyük opera filminde

Bu Salı akşamı SÜMER sinemasında

Seyircilerini gaşyedecektir.

DAİMA DAHA İYİ

Bu, şimdi, Vasler Kralı JOHANN ŞTRAUS'un hayatını

ÖLMEYEN VALSLAR

Filmile gösteren:

ŞARK Sinemasının kaidesidir

Bu film, meşhur Viyana Senfonik orkestrasının iştirak ve PAUL HÖRBİGER, MARİA ANDERGAST ve GRETL THEİMER'in oynadığı şahane, müzikal bir filmdir.

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Bize ölüm ve ateş dünyasından gelen ilk elçi...

Torpillerin cehenneme çevirdiği

Bombaların kasırgalar kopardığı Okyanuslarda

YÜZEN KALELER

«CONVOY»

CLİVE BROOK - JOHN CLEMENTS

TÜRKÇE sözlü büyük harb ve aşk filmi

Bugün LÂLE'de

İlâveten: En son gelen Türkçe Paramunt dünya haberleri.

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Millî - Alemdar

BAYRAMDA

İstanbulu kahkahadan kırıp geçiren

3 AHPAB ÇAVUŞLAR SİRKTE

(Türkçe sözlü)

ve

Şimdiye kadar görülmemiş

HAYDUD AŞKI

JEAN ROGERS - CESAR ROMERO

Filmlerini izdihamdan

Görmiyenler için

Bu pazar 11 den itibaren devamlı matineler konulmuştur.

BEYOĞLU HALK sineması

Bugün 11 de, akşam 20 de

1 — Lorel - Hardi: İsviçrede (türkçe)

2 — SON GANGSTERLER.

Bugün SAKARYA sinemasında

Görülmesi tahayyül edilebilen en güzel film

BÜYÜK AŞK

Fransızca sözlü şaheserini yaratanlar:

CHARLES BOYER — İRENE DUNNE

Tekrar tekrar görülecek muhteşem bir film

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Altın sesli GRACE MOORE'in

Biricik filmi

ASK SERENADI

BUGÜN MELEK Sineması

BRODVAY MELODİ 1940

Müzik - Dans ve Güzellik filmi

Baş rollerde:

ELANOR POWEL - FRED ASTAİRE

İlâve olarak: En son FOX dünya havadisleri

Seanslar: 12,45 — 2,30 — 4,30 — 6,30 ve 9 da

Suareler için numaralı koltuklar şimdiden satılmaktadır. Tel: 40868

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

BORİS KARLOFF

En büyük ve en müthiş rolünü oynadığı

LONDRA KALESİ

Müstesna filmi SÜMER sinemasında

100,000 kişi görmüş ve BUGÜN 100,000 kişi daha görmek üzere sinemayı muhasara edeceklerdir.

Suareler için yerlerinizi evvelden aldırınız.

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine.

RADYO

Bu günkü program

12/1/941 pazar

9,00	Program	18.03	Orkestra
9,03	Haberler	18.50	Fasıl heyeti
9,18	Müzik (Pl.)	19,30	Haberler
9,45	Yemek listesi	19,45	Şarkılar
	★	20,15	Müzik (Pl.)
12,30	Program	20.30	Konuşma
12,33	Saz	20,45	Şarkılar
12,50	Haberler	21,15	Konuşma
13,05	Şarkılar	21,30	Temsil
13,25	Orkestra	22.30	Haberler
	★	22,50	Caz (Pl.)
18,00	Program	23.30	Kapanış.

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye davet

Üsküdar Askerlik şubesinden:

1 — 312 - 332 doğumlu ihtiyat ruhsatlı sakat erlerin aşağıdaki lerde ihtiyat yoklamalarına başlacaktır.

2 — Yoklamalara gelmek bizzat buridir. Yoklama gününde bulunyacak derecede hasta olanlar raporu, ikamet adresi, vaziyetini surette tevsik ettirmek suretile larından birile nüfus cüzdanını dermek şartile yoklamalarını yapbilirler.

3 — İstanbul bölgesi haricinde lar taahhüdlü mektubla ikinci de yazılı isteklere göre malûmatın beye bildirilmesi.

4 — İhtiyat yoklamasına müddet içinde gelmiyenlerden mucibince beş lira para cezası alı

5 — Bu ilân davet mahiyetinde

6 — Yoklamalar her gün öğleyedar yapılır. (Cumartesi haric) öğ sonra müracaatler kabul edilmez.

7 — Aşağıda cetvelde yazılı doğuluların kendilerine tahsis edilen lerde gelmesi mecburidir.

Tarih	Doğumlu
13/1/941-31/1/941	312, 313, 314 ve
1/2/941-29/2/941	316, 317, 318 ve
1/3/941-31/3/941	320, 321, 322 ve
1/4/941-30/4/941	324, 325 ve 326
1/5/941-31/5/941	327, 328 ve 329
1/6/941-30/6/941	330, 331 ve 332.

HALKEVLERİNDE

Konferans

Eminönü Halkevinden:

13/1/941 pazartesi günü saat 18 Üniversite Edebiyat Fakültesi doçelerinden Sabri Esad Siyavuşgil Evzin Cağaloğlundaki salonunda (Eğitimizda tabiat) mevzuunda bir konferans vererektir. Davetiye yoktur.

***

Şişli Halkevinden:

12/1/941 pazar günü saat 15 te Halkevimizde Bedri Nedim Göknil tarafından (Yeni cihan harbi karşısında Türkiye) mevzuunda bir konferans verecek ve gösterit şubemiz tarafından bir komedi temsil edilecektir. Herkes gelebilir.

TEŞEKKÜR

Geçirdiğim ameliyat sebebile Cerrahpaşa hastanesi sertabibi doktor Esat Durusoya, operatör profesör Bürhaneddine, asistanı Feyyaza ve Başhemşire Afifeye alenî teşekkürü borc bilir, hersine minnettarlığımı arzederim.

Ülkü matbaası müdürü Naci Gü

Vefat

Kayserili halıcı Hacı Ramazan Zamur Musa Ağa vefat etmiştir. 12/1/941 pazar günü öğleyin Beyazıd camiinde namazı kılındıktan sonra Edirnekapı şehidler mezarlığına defnedileceği akrabalarına bildirilir.

Şişli Çocuk Esirgeme Kurumundan:

19/1/941 tarihine musadif pazar günü saat 10,30 da kolumuz senelik kongresi aktedileceğinden mukayyed azanın teşrifleri rica olunur.

ŞEHİR TİYATROSU

TEPEBAŞI DRAM KISMINDA

Bugün saat 15,30 da matine

Akşam saat 20,30 da

ABDAL

***

Beyoğlu İstiklâl caddesi

KOMEDİ KISMINDA

Bugün saat 15,30 da matine

Akşam saat 20,30 da

PAŞA HAZRETLERİ

Merhametten Maraz

Yazan: *Stefan Zweig* — 60 — Türkçeye çeviren: *Hamdi Varoğlu*

Ertesi gün, kapının eşiğinden içeri adım atar atmaz, Edit'in de, aynı kaygıyla hareket ettiğini ve benimle yalnız karşılaşmamak için tedbir almış olduğunu gördüm. Daha holdeyken, kulağıma, neş'e ile konuşan kadın sesleri geliyordu. Her zaman, başbaşa geçirdiğimiz ve hiç kimsenin bizi rahatsız etmediği bu saatte, demek oluyor ki, ilk nazik dakikayı önleyebilmek üzere, ahbablarını davet etmişti.

Ben daha salona girmeden İlona, şaşılacak bir tehalükle beni karşıladı, içeri aldı, jandarma Yüzbaşısının karısına ve kızına takdim etti. Bu kız, yüzü çillerle dolu, renksiz, can sıkıcı bir mahlûktu ve Edit'in fena halde sinirine dokunurdu. Bu takdim merasimi, pek korktuğum o bakışların benden başka tarafa dönmesini temin etti, sonra, İlona, beni sofraya götürdü. Çay içtik, sohbet ettik. Ben, o taşralı sinir mahlûkla hararetli bir münakaşaya giriştiğim sırada, Edit, de anasile konuşuyordu. Hiç de tesadüfî olmıyan bu ayrılık sayesinde, Editle benim aramda, doğrudan doğruya bir temas olmuyordu. Endişeli bakışlarının bazan bana takılıp kaldığını hissetmekle beraber, ona bakmayabiliyordum. Ve misafirler nihayet ayağa kalktıkları zaman, becerikli İlona, işi çabucak halletti.

— Ben misafirleri götüreceğim, dedi. Dönüp geleceğim zamana kadar siz şatranca başlayabilirsiniz. Daha, yol hazırlıklarile de meşgul olacağım. Fakat bir saata kadar buradayım.

Edit'e:

— Oynamağa niyetiniz var mı? diye sordum.

Ötekiler salondan çıkarlarken, o, gözlerini yere indirerek:

— Elbette, diye cevab verdi.

Çok geçmeden, şatranc oyunu da, vaziyetimizin sahteliğini meydana çıkardı. İkinci partiyi oynadığımız sırada, Edit'in, oyuna devam edemiyeceği anlaşıldı. Yanlış taş sürüyordu ve parmaklarının titremesinden anladım ki bu yapma sükûta daha fazla tahammül edemiyecekti. Oyunun yarısında, şatranc tahtasını itti:

— Sıkıldım! dedi, bana bir sigara verin!

Tabakamı uzattım ve bir kibrit çaktım. Kibrit alev alınca, ona bakmaktan kendimi menedemedim. Gözleri, barid bir öfkeyle taş kesilmiş gibi, sabit ve dalgındı ve gözlerinin üstünde, çatık kaşlarının kavisleri titriyordu. Muhakkak olan bir sinir infilâkının, mahud müjdecisi!

Ürktüm ve:

— Yapmayın! dedim, rica ederim. yapmayın!

Fakat Edit, hızla arkaya dayandı, titremenin, bütün vücudüne yayıldığını. parmaklarının, koltuğun yanlarına gitgide daha kuvvetle yapıştığını gördüm

Tekrar:

— Yapmayın, yapmayın!

Diye yalvardım. Yaklaşan fırtınayı önlemek için başka kelime bulamıyordum. Fakat, Edit'in içine akıtmağa çalıştığı göz yaşları, dökülmeğe başlamıştı bile. Vahşi, gürültülü hıçkırıklar değil, daha müthiş bir şey, hazin, sessiz göz yaşları, utana utana döktüğü ve dökülmesine mâni olamadığı göz yaşlarıydı, bunlar.

— Yapmayın, rica ederim yapmayın!

Diye tekrar ettim ve ona doğru eğilerek, teskin etmek için, elimi koluna değdirdim. Omuzları, bir elektrik cereyanına yakalanmış gibi sarsıldı, sonra, tortop duran vücudü, baştan başa yırtılır gibi oldu.

Birdenbire, o titreme geçti, Edit, artık kımıldamadı. Sanki, vücud, bu temasın manasını anlamak için bekliyor, gürlüyor; onun, şefkat mi, aşk mı, yoksa sadece merhamet mi olduğunu sezmeğe çalışıyordu. Pusuda bekleyen bu vücudün o hareketsiz intizarı, kesilmiş nefesi müthiş bir şeydi. Ne elimi oradan çekmek, ne de onun ateşli cildinin sabırsızlıkla beklediği şevgi jestini yapmağa parmaklarımı zorlamak cesaretini bulamadım. Elim, kolunun üstünde cansız kaldı. Ve ben, o noktadan, Edit'in bütün kanının, bana doğru hücum ettiği hissi içindeydim.

Elimin bu vaziyette ne kadar müddet kaldığını bilmiyorum. Çünkü, o dakikalar zarfında, zaman bana, o odanın havası kadar durgun bir inkıtaa uğramış gibi geldi. Çok geçmeden, genc kızın adelelerinde, hafif bir hareket duydum. Yüzüme bakmadan elimi, yavaşça kendine doğru çekti, kalbine daha yakın götürdü. Sonra, korka korka, sol elini sağ elile birleştirdi ve benim iri, kaba erkek elimi, iki avucu arasına, yavaşca aldı, utanarak okşamağa başladı. Önce, bu eller, avucumun etrafında, cilde şöylece temas ederek, mütecessis dolaştılar; sonra, şeytanetkâr, hafif dokunuşlarla, azar azar, ihtiyatla, parmakların mafsallarından uçlarına doğru açıldılar, dış ve iç şekillerini, bir kaç defa yokladılar. Sert tırnaklara gelince, korkmuş gibi durdular, hafif temaslarla etrafında dolaştılar, damarların boyunca aşağı inerek tekrar mafsallara geldiler, gene aşağıdan yukarı, yukarıdan aşağı kaydılar. Edit'in eller, yakalamasına ve sahibden sıkmağa bir türlü cesaret edemedikleri benim elim üzerinde, bir nevi çekingen ve sathî istikşaf gezintisi yapıyordu. Bu yaklaşan, saf ve müteredddid, mes'ud ve mahcub okşama, bana, ancak, vücudü ıslatan dalganın cilvelerini hatırlatıyordu. Ayni zamanda, vücudümün ona terkettiğim bu kısmında, genc kızın, benim heyeti umumiyemi kucakladığını hissediyordum. Bu hafif temastan daha kuvvetle haz duymak ister gibi, başı arkaya devrilmişti. Kapalı gözleri iyiden iyiye açık dudaklarile sanki uyuyor ve rüya görüyordu. Tam bir sükûn, çehresine huzur ve inşirah vermişti; parmakları, devamlı bir hayranlık içinde, elimin üstünde dolaşıyordu. Bu temasta ihtiras yoktu, yalnız, benden bir parçaya, bir an için nihayet sahib olabilmenin ve ona, hududsuz bir aşk izhar edebilmenin verdiği sakin ve hayran bir saadet vardı. O zamandanberi, hiç bir kadın busesinde, hattâ en ateşlisinden bile, bu rakik hareketteki kadar, içe ezginlik veren sevgi eseri bulamadım.

Bunun ne kadar devam ettiğini bilmiyorum. Böyle hâdiseler, zaman mefhumunun dışındadır. Bu çekingen okşamada, beni, geçen günkü anî ve yakıcı buseden daha fazla sarsan ve şaşırtan sersemletici, büyüleyici, ipnotize edici bir şey vardı. Elimi çekmeğe halâ takatim yoktu. Edit bana «senden, yalnız, aşkıma tahammül etmeni istiyorum» diye yazmıştı. Bu şekilde, her türlü ölçüden aşkın sevildiğim ve müphem bir korkudan, şaşkın bir dehşetten başka bir şey duymadığım için, âciz ve için için mahcub, onu hareketlerinde serbest bırakıyordum.

Yavaş yavaş hareketsizliğim tahammülfersa bir hale geldi, Beni usandıran, haddizatında o nüvaziş, parmakların o yumuşak gidip gelişi değil, elimin, sanki ölmüş gibi, sanki bana aid değilmiş gibi ve onu okşayan mahlûk bana sanki yabancı imiş gibi, hareketsiz duruşu idi.. Yarı uykudayken, bir kulede çanların çalındığı nasıl işitilirse, ben de, her hangi şekilde bir harekette bulunmaklığım, mukavemet veya mukabele etmekliğim lâzımgeldiğini, öylece biliyordum. Fakat ne öyle, ne de böyle yapacak enerjim vardı. Yalnız, bu tehlikeli oyuna nihayet vermek istiyordum ve elimi, bu hafif deraguştan, yavaşca ve aheste aheste sıyırmağa başladım. Fakat, hassas kız, bu ricat hareketini, ben daha hakikaten kavramadan hissetti. Korkmuş gibi, birden, elimi bıraktı. Parmakları anî bir hareketle çözüldü, akıcı hararetli cildimden ayrıldı. Sıkılarak elimi çektim. Çünkü, Edit'in yüzü ayni zamanda bulutlanmış ve ağzı tekrar, o öfkeli takallüse başlamıştı.

— Yapmayın, yapmayın, diye fısıldadım, İlona gelecek.

Bu boş sözlerin fayda vermediğini ve Edit'in vücudü titremeğe başladığını görünce, gene marhametim ayaklandı. Eğildim ve alnına seri bir buse kon durdum.

Sanki fikirlerimi okumak istiyormi gibi, gözleri, sert bir bakışla beni süzd Doğru sezen duygusunu aldatmağa mu vaffak olamamıştım. Elimi çekmekle nun sevgisinden kaçtığımı ve kaçamak busemin aşk değil, merhamet ifade e tiğini biliyordu.

★

O elim günlerde, benim hatam, tam kabul etmez ve affedilmez hatam, sonuna kadar yapmacık hareket etme sabır ve tahammülünü gösteremeyişi oldu. Beyhude yere, kendi kendime şöyle söyleniyordum: «Bırak, seni sevsin onun gururunu okşamış olmak için sekiz gün içinde hissiyatını gizle, yapmacık yap. Kendisini aldattığını, herhangi yakında iyi olacağına dair neş'eli teminat vererek, hem de bundan dolayı korkudan ve hicabdan için için titreyerek iki türlü aldattığını sezdirecek bir şey yapma. Tabiî, gayet tabiî o Sesine neş'e, ellerine yumuşaklık v şefkat vermeğe çalış. Zira, bir erkeğe onun hakkında duyduğu aşkı itiraf e den kadınla o erkek arasında, yakıcı esrarengiz, tehlikeli bir hususi hava hüküm sürer. Seven kimse, sevilen kimsenin hissiyatını harikulâde bir kudretle keşfeder ve aşk, mahiyeti itibarile daima nihayetsizlik istediği için, ölçüye itidale taallûk eden her şey, onu insiyakî şekilde nefret ettirir. Ötekinin ufak bir ihtizazında, mukavemet, kendini tamamen vermekten imtinaında gizli bir düşmanlık görür.»

Amerikan Müdahalesinin Mahiyet ve Ehemmiyeti

[Başmakaleden devam]

esasen Amerikayı tehdid etmek maksadına müstenid bulunduğu halde paktta tarafların yeni devletler aleyhine harbe karışmaları mecburiyeti, bu yeni devletlerin üçüzlü pakt erkânından herhangi birine tecavüzleri şartile takyid edilmiştir.

Üçüzlü paktın bu maddesinde takriben şöyle deniliyor:

«— Eğer âkidlerden biri şimdiki harbin haricinde bulunan bir devletin taarruzuna uğrarsa diğer müttefikler bütün kuvvetlerile tecavüze uğrayan müttefikin yardımına koşacaklardır.»

Bu maddeye göre şimdi Almanya ile İtalya Amerikan yardımlarını ileri sürerek Japonyaya:

— Aldığı vaziyetle Amerika harbe girmiş sayılır, haydi bakalım onun aleyhine biz de harb açalım. Coğrafî şartlara göre de bu işe en önde ve filen senin başlaman lâzımdır. Yahud harbi biz açalım da sen de otomatikman ona girmiş bulun.

Diyemezler. Deseler muahedenin sarahatine göre bu taleb Japonya için hiç bir mecburiyeti tazammun etmez. Böyle bir talebe karşı Japonyanın vereceği ve hatta belki de şimdiye kadar vermiş bulunduğu cevab şu olur:

— Muahede üçümüzden birinin taarruza uğraması halinden bahsediyor. Ortada böyle bir taarruz yoktur. Sizin taarruzunuz ise bana ayni şeyi yapmak mecburiyetini tahmil etmez.

Hakikaten öyle bir taarruz yoktur. Hatta diplomatik bakımdan bunun aksi vardır. Bütün Amerikan intihabatı Amerikanın harbe karışmaması esasına istinad etmiştir. Bu intihabatın mahsulü olan Cumhur Reisi de Amerikanın bu siyasetine sadık olarak harbe karışmıyacağını, fakat sadece demokrasi cephesine yardım edeceğini ve bunun da Amerika için insanî ve medenî en ulvî bir vazife olduğunu açık açık ve tekrar tekrar ifade eylemektedir.

Eğer Amerikan yardımı Japonya için harb sebebi ittihaz olunmak icab etseydi, Japonya bunu bir müddetçik evvel Çan-Kay-Şek'e yüz milyon dolarlık kredi ile doğrudan doğruya Japon plânını baltalayan Amerikan yardımı zamanında yapardı.

Amerika bugün için filen harbe iştirak etmeksizin kudretinin azamî haddini ifade eden onlar ve onlarca milyar dolarlık silâh, mühimmat ve her türlü malzeme ile demokrasi cephesine yardım kararı veriyor, ve şimdiki halde kendisine bundan dolayı muhasım cephe tarafından hiçbir şey yapılamıyor. Bu hal, Amerikan kuvvetinin heybetine delâlet eder çok belâgatli bir misaldir. İşte bu heybetli kuvvettir ki şimdi demokrasi cephesini takviyeye gelmiş bulunuyor.

Amerikanın bütün bir sarahat ve katiyetle demokrasi cephesini tutmak için ayaklanması, herşeyden evvel bu cephenin yenilmezliğine imanın ve nihayet bu yenilmezliği daha şamil bir surette temin edecek çok büyük bir azmin ifadesidir. Amerikan müdahalesile hakikaten cihanşümul bir şekil almış olan harbin gene bu müdahale delâlet ve himmetile artık mukadderatı bütün bütün belli bir istikamete girmiştir denilebilir. Bu istikametin götüreceği netice artık ufukta ayan beyan seçiliyor: Demokrasinin nâmağlûbluğu.

YUNUS NADİ

Yunan ordusu Klisura'yı aldıktan sonra

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

tarafından zaptı Tepedelen bölgesindeki İtalyanların vaziyetini fevkalâde müşkül bir hale koymuştur.

İtalyanlar Berat yoluna püskürtüldü

Atina 11 (a.a.) — Son haberlere nazaran Yunanlılar Klisuranın şimalinde yeni sevkülceyş mevzileri işgal etmiş ve İtalyanları Berat yoluna püskürtmüşlerdir.

Şimalde büyük bir muharebeye intizar

Manastır 11 (a.a.) — Röyter'in Arnavudluk hududundaki hususî muhabiri bildiriyor:

Arnavudluk cephesinin şimal mıntakasında bir kaç gündenberi devam etmekte olan sükûnet, dün, küçük çarpışmalar ve fasılalı topçu ateşile ihlâl edilmiştir. Her iki taraf, hazırlıklara devam eylemektedir. Müşahidlerin tahminlerine göre, pek yakında burada büyük bir muharebe başlayacaktır. Klisuranın düşmesinden sonra İtalyanlar, Berat istikametinde çekilmişlerdir. Yunanlılar, Klisura mıntakasında yaptıkları temizleme harekâtında şimdiye kadar bir çok esirler almışlar ve bir çok otomobil iğtinam etmişlerdir.

Yunanlılar, merkezde, mühim bir dağ silsilesi civarında bir İtalyan hattına hücum etmişler ve düşmana büyük zayiat verdirmişlerdir.

Metaksas'ın orduyu tebriki

Atina 11 (a.a.) — Başvekil General Metaksas, Klisura muzafferiyeti dolayısile orduya tebriklerini bildirmiştir.

İtalyan takviye kıt'aları

Atina 11 (a.a.) — Arnavudluğa İtalyan takviye kıt'aları geldiği teyid edilmektedir.

İtalyanlara göre Arnavudluktaki zayiat

İtalyada bir mahal 11 (a.a.) — İtalyan orduları umumî karargâhı geçen kânunuevvelde Yunan - Arnavud cephesinde ölen İtalyan ve Arnavud zabitlerinin, küçük zabitlerinin ve efradının isimlerini neşretmiştir.

Ölü miktarı 1301 dir. Bunların 97 si zabit, 65 i küçük zabit ve 19 u Arnavuddur.

Yaralıların miktarı 4598 dir.

Kayıbların miktarı 3058 dir. Bunlardan 88 i Arnavuddur.

Ölü İtalyan zabitleri arasında 1 albay, 2 yarbay ve 5 binbaşı vardır.

Sovyetler - Almanya Yeni 3 anlaşma imzalandı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

1939 senesinde iki hükûmetçe derpiş edilmiş bulunan iktısadî programın tatbikında da yeni bir merhale teşkil etmektedir. Anlaşma 1 ağustos 1942 tarihine kadar Almanya ile Sovyetler Birliği arasında emtia nakliyatını tanzim etmektedir.

Mütekabilen yapılacak mal sevkiyatının hacmi esas mukavelenin ilk senesi için derpiş edilen miktarı mahsus derecede tecavüz edecektir.

Almanya Sovyetler Birliğine sanayie aid alât ve edevatla makineler verecek ve Sovyetler Birliği de Almanyaya iptidaî maddelerle petrol müştakları, gıda maddeleri ve bilhassa buğday verecektir.

Bu müzakereler Almanya ile Sovyetler Birliği arasındaki dostane münasebetler çerçevesi dahilinde ve mütekabil itimad hissine istinaden cereyan etmiştir. Yeni arazinin Sovyetler Birliğine iltihakından doğan meseleler de dahil olmak üzere, bütün iktısadî meseleler iki memleketin menfaatlerine uygun bir şekilde halledilmiştir.

Ahali mübadelesi

Berlin 11 (a.a.) — D. N. B. Ajansı bildiriyor:

Geçen hafta içinde Sovyet - Alman murahhasları Riga ve Kavnosta buluşarak Litvanya, Letonya ve Estonyada bulunan Alman ırkına mensub grupun Almanyaya, Litvanyalılarla, Litvanyalı ırkına mensub olup Almanyada bulunanların ve Memel ve Suvalki arazisi halkı da dahil olmak üzere Almanyadaki Sovyetler Birliği tebaasının Sovyetler Birliğine iadeleri hakkında görüşmeler yapılmıştır. Cereyan eden müzakereler sonunda 10 kânunusanide Riga ve Kovnoda ahali mübadelesine aid bütün meseleleri halleden birer anlaşma imza edilmiştir.

Hudud itilâfı

Berlin 11 (a.a.) — «D. N. B.» İgora suyundan Baltık denizine kadar Sovyet-Alman hududunu tayin eden anlaşma 10 kânunusanide Moskovada imza edilmiştir. Anlaşmaya göre bu mıntakadaki Sovyet - Alman hududu evvelâ 20 kânunusani 1928 ve 22 mart 1939 tarihlerinde akdedilen eski Litvanya - Polonya hududunu, sonra eski Litvanya - Almanya hududunu takib edecektir.

«Müşterek eserin müşterek menfaati artıyormum!»

Berlin 11 (a.a.) — Gazeteler, yeni Sovyet - Alman ekonomik anlaşmasına geniş sütunlar tahsis etmekte ve bu anlaşmayı, iki memleket arasında ekonomik sahada şimdiye kadar kaydolunan işbirliğinin en mühim unsurlarından birisi olarak telâkki eylemektedir.

Völkischer Beobachter diyor ki:

«Böyle bir anlaşma, ancak mutlak bir itimadla işbirliği yapan ve müşterek eserin müşterek menfaatleri gittikçe daha iyi surette himaye edeceğinden sarih surette emin bulunan iki memleket arasında akdedilebilir. Almanyanın ekonomi siyasetine karşı İngiliz ablukasının ümidleri yeniden çok sert bir darbeye maruz kalmış bulunmaktadır.»

***

Pravda'nın makalesi

Ankara radyosu dün akşamki neşriyatında Almanya ile Sovyetler arasında akdedilen dört anlaşma hakkında şunları bildirmiştir:

«Almban gazeteleri bu anlaşmalar hakkında hararetli neşriyatta bulunuyorlar. Diğer taraftan, Moskovada münteşir «Pravda» gazetesi de bu hususta neşrettiği bir başmakalede ezcümle şunları söylemiştir:

«Molotof Yoldaş, Sovyetlerin hiç kimseye alet olmıyacaklarını ve yalnız Sovyetlerin menfaatlerine uygun bir siyaset takib edeceklerini evvelce beyan etmişti. Bugün Almanyaya karşı tatbik ettiğimiz siyaset, Yoldaş Molotof'un işaret ettiği siyasete uygundur.»

HARB VAZİYETİ

[Baştarafı 1 inci sahifede]

eden Tepedelenin yakında işgaline intizar edilmelidir. Çünkü Klisuranın sukutu bu haviliyi tamamen tehlikeye düşürmüş bulunuyor. Tepedelenin işgalinden sonra ise İtalyanlar [illegible] taraftan sahile ricate mecbur kalacaklarına muhakkak nazarile bakılmaktadır.

Libya cephesinde

İngilizler Tobruk önünde taarruz hazırlıklarına devam etmektedirler. İngiliz müfrezelerinin Tobrukun 65 mil garbına kadar ilerlediklerine nazaran, İngiliz Başkumandanlığı Derne istikametinden gelmesi muhtemel bir İtalyan yardımına karşı yan tarafını korumak üzere Tobruku garbdan çevirmek gayesini takib ettiği anlaşılmaktadır. Bununla beraber, Mareşal Graziani'nin Tobruk mıntakasındaki İtalyan kuvvetlerine yardım edecek vaziyette olmadığı tahmin ediliyor. Bu şerait altında Tobruk müdafilerinin de Bardiadakilerin akıbetine düçar olmaları kuvvetle ihtimal dahilindedir.

İngiliz hava kuvvetleri de son yirmi dört saat zarfında faaliyetlerini artırmış ve Libyada dört İtalyan hava karargâhını bombalamışlardır. Bu meyanda Benina hava meydanında görülen yüz İtalyan tayyaresinin büyük bir kısmı tahrib edilmiştir.

İngiliz tayyarelerinin akınları neticesinde bir çok benzin depoları da berhava edildiğinden, İtalyan ordusunda benzin fıkdanı da başgöstermiştir. İtalyadan Libyaya her nevi nakliyat son derece müşkülleştiği için de, İtalyan havacılığı felce uğramak tehlikesine maruz kalmıştır. İtalyanların başlıca bu sebebden dolayı Almanyadan tayyare yardımı istedikleri anlaşılmaktadır.

Tobruk önündeki hazırlıklar, İngilizlerin, kara, hava ve deniz kuvvetlerinin iştirakile pek yakında yeni bir taarruza geçeceklerine delâlet etmektedir.

***

YÜZLERCE İNGİLİZ TAYYARESİ

(Baştarafı 1 inci sahifede)

olduğu zannını vermektedir. Esasen bombardıman ve av tayyarelerini bir arada kullanmak usulü Almanlar tarafından İngiltereye karşı kullanılmıştı. Yalnız şu farkla ki, onların geniş himaye avcı teşekkülleri İngiliz hava kuvvetlerinin müdafaa devriyeleri tarafından kolayca parçalanmış ve bu usul de akamate uğramıştı.

Dünkü taarruza Hurricane ve Spitfireler iştirak etmiştir. Bu taarruza başlamak için en modern tiplerin kullanıldığı zannedilmektedir. Gündüz muharebelerinin tehlikelerini göze alacak bir hale gelinceye kadar İngiliz hava kuvvetleri böyle bir teşebbüse girişmek istememişlerdi.

Alman propagandasının iddialarının hilâfına olarak bütün tayyarelerin salimen avdet etmiş olması düşmanın bu kesif akın karşısında birdenbire pek şaşalamış olduğunu göstermektedir.

Bazı kimselerin kanaatine göre Alman tayyarelerinin İtalyaya gönderildiğinin ilân edilmesi Fransada istilâ üslerinde Alman tahşidatına ağır bir darbe indirmek hususunda İngiliz hava kuvvetleri tarafından verilen karara âmil olmuştur.

Almanyada taarruza uğrayan üsler

Dünkü akın esasen çarşamba akşamından itibaren İngiliz hava kuvvetleri tarafından Almanlara ve İtalyanlara karşı yapılan pek şiddetli hava taarruzlarından birini teşkil etmektedir. Ruhr endüstrileri, bilhassa Gelsenkirohen benzin tasfiyehaneleri, Duisburg, Ruhrort ve Düsseldorf kömür limanları, Rotterdam petrol stokları, Flessinggue, Dunkerque, Calaie dokları bombalarla delik deşik edilmiştir. Bundan başka kuvvetli bir teşekkül Brest doklarına yeniden taarruz etmiştir. Norveçteki münakale yolları da unutulmamış ve İngiliz tayyareleri Egersund civarında bir şimendifer köprüsünü hasara uğratmışlardır.

Napolide harb gemilerine ve askerî hedeflere karşı yapılan ve Littorio sınıfından bir geminin üzerine veya yanına bombalar isabet etmesi ile neticelenen şiddetli akın ile Palermoya yapılan taarruz, yürütülen tahminler mucibince İngiltere tarafından mihverin bütün hayatî noktalarına karşı tertib edilen hava hücumları serisini tamamlamaktadır.

İstilâ limanlarına akınlar

Londra 11 (a.a.) — Hava Nezaretinin bugünkü tebliği:

Cumayı cumartesiye bağlayan gece, parlak bir ay ışığı altında, İngiliz hava kuvvetleri tayyareleri, Brest deniz tezgâhlarına hücum etmişlerdir. Büyük bir geminin küpeştesine iki tam isabet kaydedilmiş ve doklar mıntakasında geniş bir sahada yangınlar çıkarılmıştır.

Havre limanında ticaret gemilerine de hücum edilmiştir.

Portsmouth'a dün gece yapılan hücum esnasında iki düşman tayyaresi, birisi gece karakol tayyarelerimiz, diğeri hava dafi bataryalarımız tarafından düşürülmüştür.

Almanyaya evvelki gece yapılan akınlar

Londra 11 (a.a.) — «Gecikmiştir»

İngiliz Hava Nezaretinin dün neşredilen tebliği:

Perşembeyi cumaya bağlayan gece, Duisburg, Ruhrort ve Düsseldorf nehir limanlarına ve Ruhrda fabrikalar, yüksek fırınlar ve demiryolları da dahil olmak üzere diğer birçok hedeflere İngiliz hava kuvvetleri tarafından hücumlar yapılmıştır. Rotterdamda bir petrol deposu tesisatı, Flessingue, Dunkerque ve Calaisde doklar da bombalanmıştır.

Sahil müdafaa servislerine mensub tayyareler, Brest doklarına muvaffakiyetli bir hücum yapmışlar ve bundan başka Norveçin cenubu garbî sahilinde bir demiryolu köprüsünü ciddî hasara uğratmışlardır.

Tayyarelerimizden iki tanesi üssüne dönmemiştir.

Napoli, Palermo ve Messina'ya yapılan hücumlar

Kahire 11 (a.a.) — Ortaşark İngiliz hava kuvvetleri karargâhının tebliği:

9/10 kânunusani gecesi İngiliz bombardıman tayyareleri Sicilyada Messina üzerine bir hücum yapmışlardır. Limanda bulunan filo gemilerine, rıhtımlara, doklara ve petrol tesisatı üzerine tonlarca bomba atılmıştır. Bir bomba salvosu, limanın cenub kısmında kruvazörler arasına düşmüştür. Kruvazörlerin çıkardığı sis tabakası sebebile hasarları müşahede mümkün olamamıştır. Diğer bir bomba salvosu, limanın cenubunda ordunun kullandığı demiryolu istasyonlarile petrol depoları arasına düşmüştür. Rıhtımlarda ve havuzlar civarında yangınlar çıkarılmıştır. Diğer bir çok memba, bir petrol deposunun hemen civarına düşmüş ve büyük iştiallere sebeb olmuştur. Tayyarelerimizin hepsi üslerine dönmüştür.

Palermoda askerî hedefler de muvaffakiyetle bombardıman edilmiştir.

İngiliz hava kuvvetleri Napoliye muvaffakiyetle neticelenen bir akın yapmışlardır. Büyük bir vapura isabet kaydedilmiştir.

Vapurun battığı zannedilmektedir. Bir gara bombalar atılmıştır. Garda infilâkları müteakıb büyük yangınlar çıkmıştır. Napoli limanında Littorio sınıfından bir harb gemisine de tam isabetler kaydedilmiştir.

Rumen gidişi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

cenubu şarki Avrupasının yeniden tanziminde büyük Almanyanın rolüne derin ve samimî bir ümidle bağlı bulunmakta ve büyük Führerin adalet eserine ve makul ve dahiyane görüşlerine sonsuz bir itimad beslemektedir. Rumanya, halen Berlin paktile Almanyaya bağlıdır ve sükûnunu, emniyetini ve siyasî istiklâlini, bizzat kendi kuvveti haricinde bu yeni nizama istinad ettirmektedir. Almanya ile son zamanlarda akdolunan ekonomik anlaşma, Rumanya - Almanya münasebetleri tarihinde ve bizim müstakbel inkişafımızda yeni bir devre açmaktadır.»

Tobruk etrafında muhasara çemberi daraldı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

şahidler, halen bir topçu düellosunun hüküm sürdüğünü bildirmektedir.

Benina, Bingazi ve Tobruğa hava hücumları

Kahire 11 (a.a.) — İngiliz hava kuvvetleri umumi karargâhının dün neşrettiği tebliğ:

İngiliz hava kuvvetleri, 7 kânunusanide Benina tayyare meydanına muvaffakiyetli bir hücum yapmıştır. Hangarlara, binalar ve yerde bulunan tayyarelere tam isabetler kaydolunmuştur. Bir çok tayyare yakılmıştır.

8/9 kânunusani gecesi Bingaziye şiddetli bir hücum yapılmıştır. Hükûmet binaları üzerine bombalar düşmüştür. Bir gemi üzerine tam bir isabet kaydedildiği sanılmaktadır.

Tobruk üzerine iki hücum daha yapılmıştır. Fakat bu hususta tafsilât henüz alınamamıştır.

Bardia esirleri 42 bini geçti

Kahire 11 (a.a.) — Resmen bildirildiğine göre, İtalyanların Bardiada, ölü ve esir olarak kayıbları miktarı 2 041 subay ve 42,827 ere baliğ olmaktadır.

Bir İtalyan Generali yaya kaçarken yakalandı

Kahire 11 (a.a.) — İngiliz umumi karargâhının tebliği:

Bardianın zaptından hemen biraz evvel gaybubet etmiş olan siyah gömlekli kuvvetleri kumandanlarından diğer bir general, Tobruka doğru yayan kaçmağa teşebbüs ederken yakalanmıştır.

İtalyan tebliği

İtalyada bir mahal 11 (a.a.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 218 numaralı tebliği:

Sicilya kanalında düşman deniz teşekkülleri torpil tayyare müfrezelerimizin ve «Picchiatelli» tayyarelerimizin keşif ve mütemadi taarruzlarına uğramışlardır.

Pilot yüzbaşı Caponetti'nin kumandasında bulunan iki torpil tayyaremiz bir tayyare gemisine torpil isabet ettirmişlerdir.

Üç Picchatelli tayyaresinden mürekkeb bir filo mütekabilen pilot mülâzim Malvezzi, başçavuş Mezzei ve çavuş Crespi'nin idaresinde faaliyete geçerek bir kruvazöre büyük çapta iki bomba isabet ettirmişlerdir.

Picchatelli tayyarelerinden mürekkeb diğer bir filo bir tayyare gemisine taarruz ederek gemiye büyük çapta bombalar isabet ettirmişlerdir.

Hava müdafaa bataryalarının şiddetle faaliyete geçmesine ve düşman tayyarelerinin bir kaç kere taarruz etmesine rağmen bütün tayyarelerimiz üslerine dönmüşlerdir. Ayni zamanda ilk defa olarak Alman hava cüzütamları İtalyan hava cüzütamlarile kardesce ve sıkı bir işbirliği yaparak ayni düşman deniz cüzütamlarına karşı yapılan taarruza parlak bir surette iştirak etmişler ve tayyare gemilerinden birine büyük ve orta çapta bombalar isabet ettirmişlerdir. Bundan maada bir muhribe bir isabet kaydetmişlerdir.

10 - 11 kânunusani gecesi Maltada Valletta limanı bombardıman edilmiştir.

Bingazide Tobruk mıntakasında ve Carabub civarında topçu faaliyeti olmuştur.

Hücum ve av hava teşekküllerimizden biri silâhlı Arablardan ve zırhlı otomobillerden mürekkeb bir kola taarruz ederek bu vesaitten bir kaçını tahrib etmiştir.

Bir hava muharebesi esnasında «Hissicane» tipinde bir düşman av tayyaresi düşürülmüştür.

Düşmanın Tobruk üzerine ve Bingazi mıntakasına yaptığı hava akınları neticesinde bazı hasarat kaydedilmiştir. Yedisi çocuk olmak üzere dokuz ölü ve dört yaralı vardır.

Yere inmek mecburiyetinde kalan bir İngiliz tayyaresinin mürettebatı esir edilmiştir.

Şarki Afrikada düşman silâhlı kamyonlarının Sudan cephesinde yaptığı bir akın geri püskürtülmüştür. 213 numaralı tebliğde düşmanın Eritre üzerine yaptığı bildirilen hava akını esnasında bir düşman tayyaresi düşürülmüştür.

Dün akşam düşman tayyareleri Palermo üzerinde uçarak limana bir kaç bomba atmışlardır. Nüfusça zayiat yoktur. Doklar hafifçe hasara uğramıştır. Bir düşman tayyaresi düşürülmüştür.

Millî Şef şehrimize döndüler

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Çift İnönü mucizelerinin şahamet ve şeref destanını soyadında ebedileştiren büyük Türk kumandanı İsmet (Bey) o gün, üçte bir nispetindeki kuvvetine rağmen düşmanı yenmek harikasını göstererek zaferler silsilesinin ilk temel taşını tarihe vazetmiş oluyordu.

O muzafferiyetten sonradır ki düşman istilâsı durmuş, millî hükûmet dahil ve haricde itimad kazanmış, ve Türk ordusu takviye edilmek imkânlarını bulmuştur. Bu safhayı, garb cephesi kumandanı İsmet Paşanın «Milletin makûs talihini de yendiği» İkinci İnönü zaferi, daha sonra Sakarya ve Dumlupınar takib eder.

20 yıl sonra bu şanlı hatırayı heyecan ve gurur içinde bir daha yaşarken, büyük Türk milletini ve mukadderatını, o Yaratıcı İrade etrafında bir çelik kütle olmuş görmenin saadetini de duyuyoruz.

Topkapı Fıkaraperver cemiyetinde toplantı

Yarın, Topkapı Fıkaraperver cemiyetinin müessisi ve Sinob saylavı Dr. Galib Hakkı Üstünün ölümünün dördüncü yıldönümüdür.

Bu hazin yıldönümü münasebetile Topkapı Fıkaraperver cemiyeti, muhitindeki 300 aileye birer kilo, yağ, sabun, şeker ve bulgur, ikişer kilo fasulya ve patates, on beşer kilo kömür ve birer takım muhtelif giyecek eşya tevzi ederek aziz müessisinin hatırasını taziz edecektir.

Siyamlılara göre Siyam - Hindiçini arasındaki harekât

Bangkong 11 (a.a.) — Siyam başkumandanlığı, Fransız tayyarelerinin çarşamba gecesi Bangkong, Praşinburi ve Ubolu bombardıman teşebbüslerine mukabele olmak üzere Siyam tayyarelerinin Fransız Hindiçinisindeki Saygon, Dabat ve Ponompenti bombardıman ettiklerini bildirmektedir.

Gayrimeskûn bir Yunan adasına İtalyanların taarruzu!

Atina 11 (a.a.) — Amosgos adası jandarma kumandanı dahilî emniyet nezaretine şu raporu göndermiştir:

«Bu ayın yedinci günü sabahın ilk saatlerinde iki muhrib ve bir motörden iki yüz İtalyan Kinaros adasına çıkarak otuz dakika kadar tüfekle ve mitralyözle ateş etmişlerdir. Bu adada bulunan iki kişi bir mağaraya iltica etmiştir. İtalyanlar kulübelerde araştırmalar yaptıktan sonra hiç bir hasara sebebiyet vermeden saat ona doğru adadan ayrılmışlardır.»

Kinaros, Kitlad jandarma kumandanlığına tâbi gayrimeskûn bir adacıktır. Amorgos ve Kalimos adaları arasında bulunan Kinaros'un sakinleri beş kişiden mürekkeb bir çoban ailesinden ibarettir.

İsviçre üzerinde uçan Alman tayyareleri

Bern 11 (a.a.) — İsviçre orduları umumî karargâhı cuma akşamı aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

Muhtemel olarak sis dolayısile yollarını şaşırmış olan iki Alman bombardıman tayyaresi, öğleden sonra, Bern ve Jüra mıntakaları üzerinde uçmuşlardır. Tayyarelerden biri Zürih mıntakası üzerinde, diğeri Lucerne mıntakası üzerinde uçmuştur. Bilâhare tayyarelerin birisi Schaffen Hausen istikametinde, diğeri Costance gölü istikametinde İsviçre havalarını terketmiştir.

Ürolog - Operatör
Dr. Sedad Kumbaracılar
BEVLİYE MÜTEHASSISI
Muayenehanesini Sirkeci: Ankara cad. Tan gazetesi karşısı Semih Lûtfi apartımanına nakletmiştir.
Böbrek, Mesane, Prostat, İdrar yolu ve Tenasül hastalıkları mütehassısı.
Gece işiyen çocukların tedavisi

Mc. ALLAN
Meşhur Orkestrasile beraber
Her Akşam
TAKSİM
Belediye Kazinosu
Küçük salonunda

Dz. Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

1 — Taahhüdünü ifa edemiyen bir müteahhid nam ve hesabına olmak üzere 55 aded hususî tipte plâkanın, 15 ikincikânun 941 çarşamba günü saat 14 te pazarlıkla eksiltmesi yapılacaktır.

2 — İsteklilerin belli gün ve saatte teklif edecekleri bedelin yüzde on beş nisbetinde makbuz veya teminat makbuzlarile Kasımpaşada bulunan Komisyona müracaatleri.

***

mak üzere bir aded makkab tezgâhı, 16 ikincikânun 941 perşembe günü saat 14 te pazarlıkla alınacaktır.

İsteklilerin Kasımpaşada bulunan komisyona müracaatleri (157)

***

1 — 25/12/940 tarihinde yapılan eksiltmesinde teklif edilen fiatı gali görülen 20,000 kilo yünün, 22 K. sani 941 çarşamba günü saat 14 te ikinci pazarlıkla eksiltmesi yapılacaktır.

2 — Tahmin edilen bedeli 24,000 lira, ilk teminatı 1800 lira olup şartnamesi her gün komisyondan parasız olarak alınabilir.

3 — İsteklilerin belli gün ve saatte Kasımpaşada bulunan komisyonda hazır bulunmaları. (75)

***

36	aded	Yemek tabağı
15	»	Çorba tabağı
15	»	Salata tabağı
15	»	Kaşık
15	»	Çatal
15	»	Bıçak
1	»	Yazı makinesi «Normal şaryolu»
15	»	Tahta ıskara «resmine göre»
1	»	Elektrikli makas
4	levha	Kontrplâk
20	aded	Kalas 4×4×12
35	»	Tahta 4×2,5×25
50	»	Lâta 4×5×3
100	»	Trabzon
2	»	Pens
2	»	Tornavida
1	»	Havya takımı
1	»	Küçük İngiliz anahtarı
1	»	Büyük İngiliz anahtarı
1	»	Buji «nümunesine göre» muhtelif eb'adda cıvata ve somun.
1	»	El mengenesi
2	»	Kalın ve ince eğe
1	»	Demir destere
1	»	Zımba
1	»	Kesgi
2	»	Emme ekzost valfı ve yayı «nümunesine göre»
1	»	Regülâtör yayı «nümunesi gibi»
100	gram	Gümüş kaynağı
2	torba	Çimento
30	aded	Vardiye saati
30	»	Adi termometre
10	»	Tek dürbün
20	»	Barometre
20	»	Müvazi
30	»	Pergel
20	»	Pilli mors feneri
12	»	Higrometre
12	»	Masa telefonu

Yukarıda cins ve miktarı yazılı eşya ve malzeme 13/1/941 pazartesi günü saat 14 ten itibaren ayrı ayrı pazarlıkla alınacaktır.

İsteklilerin Kasımpaşada bulunan komisyonda hazır bulunmaları. (158)

***

1 — Tahmin edilen bedeli 920 lira olan 20 aded çiftli karyolanın 13 ikincikânun 941 salı günü saat 14 te pazarlıkla eksiltmesi yapılacaktır.

2 — Kat'i teminatı 138 lira olup şartnamesi her gün komisyondan alınabilir.

3 — İsteklilerin belli gün ve saatte Kasımpaşada bulunan komisyonda hazır bulunmaları (111)

Meşhur Rumen
Çigan orkestrasını
HER AKŞAM:
Zengin bir repertuarla
TAKSIM
BELEDİYE KAZİNOSUNDA
DİNLEYİNİZ.

Hali Tasfiyede bulunan

KISMET LİMİTED ŞİRKETİ Tasfiye Memurluğundan: İKİNCİ İLÂN

İstanbulda Eminönünde Hubyar mahallesinde Hamidiye sokağında Kutlu handa 5/8 numaralı dairesinde mukim (Kısmet Limited Şirketi) hissedarlar umumî heyetince verilip 24432 numara ile ticaret sicilline kayıd ve 2/1/1941 tarih ve 4224 numaralı Sicilli Ticaret gazetesinde ilân olunan 23/12/1940 tarihli karar mucibince (Kısmet Limited Şirketi) feshedilmiş ve tasfiye haline konulacak tasfiye muamelesini ifa etmek üzere hissedarlardan Muhiddin Alemdar ve Halil Kacar tayin kılınmış ve tasfiye muamelelerinde işbu iki tasfiye memurunun müştereken hareket ve vaz'ı imza eylemeleri şart kılınmıştır. Binaenaleyh münfesih şirketten alacağı olanlar ticaret kanununun 445 inci maddesi mucibince alacaklarını ispat etmek üzere azamî bir sene zarfında şirketin yukarıda yazılı Kutlu handaki 7 numaralı odada bulunan tasfiye memurlarına müracaat eylemeleri icab eder. yona müracaatleri. (45)

Satılık Dizel motörleri
Üç tanesi 55 beygirlik, bir tanesi 70 beygirlik kara ve deniz vasıtalarında kulalnılır mükemmel bir halde dört aded (Mercedes - Benz) marka DİZEL motörleri satılıktır. Her gün Tel: 20992, Hakkı Özaka müracaat.

Askerî Fab. Satınalma Komisyonu ilânları

39,000 kilo ekmek Salıpazarında Askerî Fabrikalar Satınalma Komisyonund 20/1/941 cuma günü saat 14 te hergün kü Belediye narkı üzerinden parası ve rilmek üzere pazarlıkla isteklisine ihal edilecektir. Talib olanların 424,13 lira lık ilk teminat makbuzile mezkûr gü ve saatte Komisyonda bulunmaları. (79

***

Muhtelif eb'adda 58 kalem ve cem'a 68760 Kg. demir ve çember alınacak

Çemberlerin beher kilosuna 45 ku ruş ve demirlerin beher kilosun da 40 kuruş bedel tahmin edilen yuka rıda yazılı muhtelif eb'adda 58 kalen ve cem'an 68760 Kg. demir ve çem berler Askerî Fabrikalar Umum Mü dürlüğü Merkez Satınalma Komisyo nunca 13/1/941 pazartesi günü saat 1 te pazarlıkla ihale edilecektir. Şartnam «1» lira «41» kuruştur. Muvakkat te minat «2111» lira «25» kuruştur. (66

***

Tahmin edilen bedeli «28800» lir olan 600 metre mikâbı muhtelif eb'ad da kereste Askerî Fabrikalar Umun Mürlüğü merkez Satınalma Komisyo nunca 14/1/941 salı günü saat 16 d pazarlıkla ihale edilecektir. İlk teminat «2160» lira olup şartnamesi 144 kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Talib lerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerindek vesaiki hamil ve bu işl alâkadar tüccardan olduklarına dair Ticaret Odası vesikalarile birlikte mez kûr gün ve saatte Komisyonda bulun maları. (142)

İnhisarlar Umum Müdürlüğü Cibali Tütün Fabrikası Müdürlüğünden:

Fabrikamızın memurin ve işçi lokantasını işleten aşçının mukavele müddeti bitmiştir. Lokanta 21/1/941 tarihine musadif salı günü saat 16 da yeni talibine ihale olunacaktır.

Bu işe istekli olanların mevcud şartnameyi görmek üzere yukarıda bildirilen güne kadar Fabrika Müdürlüğüne müracaat eylemeleri ilân olunur. (102)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

Miktarı		Cinsi	Tahmin bedeli	İlk teminatı Lira K.
5000	kilo	Kösele	19081,00	1431,08
3000	»	Vaketa	11764,80	882,36
			30845,80	2313,44

1 — Yukarıda cins, miktar, tahmin bedelile ilk teminatları yazılı iki kalem eşya, 18 ikincikânun 941 cumartesi günü saat 11 de pazarlıkla eksiltmeleri yapılacaktır.

2 — İşbu kösele ve vaketa iki istekliye de ihale edilebilecektir.

3 — İsteklilerin belli gün ve saatte Kasımpaşada bulunan Komisyonda hazır bulunmaları. (112)

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

Keşif bedeli üç bin on beş liradan ibaret Galata rıhtımının Köprü başından Merkez binası önüne kadar olan kısmındaki asfalt yolun tamiri işi açık eksiltmeye konulmuştur. Muvakkat teminatı «226» lira «12» kuruştur. İhalesi 24/1/941 tarihine raslıyan cuma günü saat on beşte Galata rıhtımındaki Umum Müdürlük binasında toplanacak olan Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Şartname ve teferrüatı hergün sözü geçen Komisyonda görülebilir. (141)

EREĞLİ HAVZASI KÖMÜRLERİ SATIŞ BİRLİĞİNDEN:

3780 numaralı kanuna müsteniden neşredilen 2/12899 numaralı kararnamenin 3 sayılı kararına göre teşekkül eden Ereğli Havzası Kömürleri Satış Birliği, ahiren mevkii mer'iyete konulan 3867 numaralı kanun ve 2/14547 sayılı kararname hükümlerinin tatbikı neticesi olarak 1 kânunusani 1941 tarihinden itibaren tasfiye haline konmuştur.

Satış Birliğile şimdiye kadar aktedilmiş olan mukavelelerin kömür teslimine müteallik vecibeleri ve işbu vecibelerden doğacak hakları Ereğli Kömürleri İşletmesi tarafından kabul olunarak kömür teslimatı işbu mukaveleler hükümlerine göre yapılacağından bu husus için alâkadarların Ereğli Kömürleri İşletmesine ve tasfiye tarihinden evvelki muameleler için dahi merkezi Zonguldakta bulunan, hali tasfiyede Ereğli Havzası Kömürleri Satış Birliğine müracaat etmeleri ilân olunur.

Samsun Belediye Riyasetinden:

Şehrimizde mevcud elektrik santralının takviyesi için 320 - 290 efektif beygir kuvvetinde bir lokomobil alınacaktır.

1 — Muhammen bedel «62800» liradır.

2 — Muvakkat teminat «4390» liradır.

3 — Alınacak lokomobil müteahhidi tarafından hususî taksa suretile tedarik edilecektir.

4 — Bu işe aid evrak ve saireyi görmek istiyenler ve ayrıca malûmat almak istiyenler tahriren veya şifahen Samsun Belediyesi Elektrik, Su İşletme Müdürlüğüne müracaat etmelidirler.

5 — İhaleye aid evrak 304 kuruş mukabilinde Samsun Belediye Elektrik dairesinden temin edilebilir. 50 kuruş posta ücreti gönderildiği takdirde isteklilerin adreslerine de yollanabilir.

6 — İhale 2490 sayılı kanunun hükümlerine göre ve 27/1/941 perşembe günü saat 15 te Samsun Belediyesi Daimî Encümeni huzurunda kapalı zarf usulüledir. (64)

İlân Tashihi

Gazetemizin 7/1/941 tarihli nüshasında intişar eden Samsun Belediyesinin lokomobil alınacağı hakkındaki ilânının 3 üncü maddesinde «alınacak lokomobil müteahhidi tarafından hususî taksa suretile tedarik edilecektir» cümlesi «alınacak lokomobil müteahhidi tarafından hususî takas suretile tedarik edilecektir» şeklinde yanlış neşredildiği görülmüştür.

Keyfiyet tashihen ilân olunur.

EREĞLİ KÖMÜRLERİ İŞLETMESİNDEN:

3780 numaralı kanuna müsteniden neşredilen 2/12899 numaralı kararnamenin 3 sayılı kararına göre teşekkül eden Ereğli Havzası Kömürleri Satış Birliği, 3867 numaralı kanun ve 2/14547 sayılı kararnamenin tatbikı neticesi olarak 1 kânunusani 1941 tarihinden itibaren tasfiye haline konmuş olmasına binaen sözü geçen Birlikle tasfiye tarihine kadar aktedilmiş olan mukavelelerin kömür teslimi vecibeleri ve işbu vecibelerden doğacak haklar İşletmemiz tarafından devren ve naklen kabul edilmiştir. Binaenaleyh 1 kânunusani 1941 tarihinden itibaren kömür teslimine müteallik talebler için Zonguldakta Mahdud Mes'uliyetli Ereğli Kömürleri İşletmesi Müessesesine müracaat edilmesi ilân olunur.

Belediye Sular İdaresinden:

1 — İdaremizce kapalı zarflı eksiltme ile tahta, lâta ve kadron olmak üzere 35,90 metre mikâb kereste satın alınacaktır.

2 — Eksiltme 19/1/941 pazartesi günü saat 14 te Taksimde Sıraservilerdeki İdare Merkezinde yapılacaktır.

3 — Eksiltmeye girmek istiyenler İdare Merkezinde Levazım Servisine müracaatle şartnameyi alabilirler.

4 — Teklif zarflarının nihayet eksiltme günü saat 13,50 ye kadar Yazı İşlerine verilmesi lâzımdır. O saatten sonra getirilecek zarflar kabul edilmez. (15

Sizi Saadete Götüren

PUDRA RENGİNİZ Hangisidir ?

On kadında Dokuzu fena renkte pudra kullanır.

Fena renkte bir pudra, yüzünüze «makyajlanmış» ve çirkin bir manzara verir ve sizi daha yaşlı gösterir. En muvafık rengi bulmanın yegâne çaresi, yüzünüzün bir tarafına bir renk ve diğer tarafına başka renk pudra tecrübe etmektir. Bu tecrübeyi **Tokalon** pudrasının yeni ve cazib renklerile yapınız. Bu yeni renkler gayet modern «Chromoscope» makinesi sayesinde karıştırılmıştır. Sihrâmiz bir göz, hemen kusursuz bir itina ile renkleri intihab eder ve artık «makyajlanmış» manzaraya nihayet verir. Cild ile gayet güzel bir tarzda imtizac eden bu pudra, âdeta tabiî gibi gösterir. **Tokalon** pudrası hususî bir usul dahilinde «Krema köpüğü» ile karıştırılmıştır. Bu sayede bütün gün sabit kalır ve ne yağmur ve rüzgârdan, ne de fazla terlemeden kat'iyyen müteessir olmaz. Hemen bugünden **Tokalon** pudrasını tecrübe ediniz. Teninizin güzelleştiğini göreceksiniz.

MEVSİMİN EN GÜZEL ÇORBASI

ÇAPAMARKA ÇORBALIK Komprimeleri

En iyi cins taze sebze ve hububatla tavuk suyundan mamul olması itibarile çok yüksek kalori ve iştihaâver lezzeti camidir. Bir tecrübe iddiamızın doğruluğunu ispata kâfi gelecektir.

BÜYÜK BAKKALİYE MAĞAZALARINDA BULUNUR.

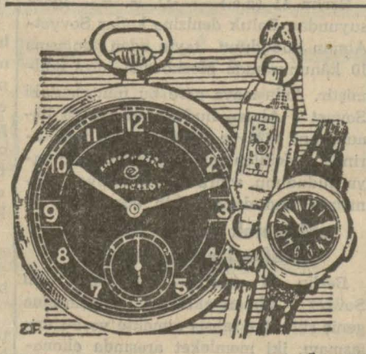

92 senedenberi bütün dünyaca tanınmış

ELECTİON

kronometreleri metin, hassas ve garantilidir. Yeni zarif modelleri: Bahçekapı Üçkardeşler, Karaköy Köprü cad. Panciris, Beyoğlu Foto Süreyya karşısı Bürhan Rubi mağazalarında satılır. Fiatlar maktudur.

Toptan siparisler için müracaat yeri:

H. R. KORİ Yenigün 1331 inci sokak No. 3 İZMİR

İstanbul mezbahasının ekstra ekstra etlerinden yaptığımız

DAVUDOĞLU SUCUKLARIMIZIN

etiketleri taklid edildiğinden bu defa aşağıda gösterilen şekildeki etiketlerle sucuklarımızı piyasaya arzedeceğimizi sayın halkımıza bildiririz.

ETİKETE DİKKAT

JULİA REYES

Bütün prestişkârlarile tanıyanlarının yeni repertuarında dinlemek üzere

TAKSİM

Belediye Kazinosu

Küçük salonunu

Teşriflerini rica eder.

OPERATÖR

RIZA ÜNVER

Doğum ve Kadın hastalıkları mütehassısı

Cağaloğlu, Nuruosmaniye caddesi No. 22, Mavi yapı

Telefon : 22683

ÇOCUK HEKİMİ

Ahmed Akkoyunlu

Taksim, Talimhane Palas No. 4

Pazardan maada hergün saat 15 ten sonra. Telefon : 40127

RİDA DİŞ SUYUNUN GARGARASI: AĞIZ, BOĞAZ, DİŞ APSESİ İLTİHAPLARINDA VE DİŞ ÇIKARILDIKTAN SONRA ŞİFA TEMİN EDER

Katranlı şosa inşaatı ilânı

Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi Müdürlüğünden :

1 — Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi tarafından şehirde yaptırılacak katranlı şosanın ikinci kısım inşaatı vahidi fiat esasile ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

2 — İşbu inşaatın muhammen keşif bedeli 78,242,75 liradır.

3 — Eksiltme evrakı 3,00 lira mukabilinde Ankarada Sümer Bank Muamelât Şubesinden, İstanbulda Sümer Bank şubesinden ve Karabükte Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesinden alınabilir.

4 — Eksiltme 13 ikincikânun 1941 pazartesi günü saat 15 te Karabükte Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesinde yapılacaktır.

5 — İstekliler teklif evrakı meyanına şimdiye kadar yapmış oldukları bu kabil işlere, bunların bedellerine, hangi bankalarla muamelede bulunduklarına, Ticaret Odasına kayıdlı olduklarına dair vesikalarını koyacaklardır.

İstekli kendisi yüksek mühendis olmadığı takdirde, teklif evrakı meyanında inşaatın fennî cihetlerini deruhde ettiğine dair bir yüksek mühendisin imzalı taahhüdnamesi bulunacaktır.

İstekli teklif evrakı meyanında fennî teşkilâtının kimlerden ibaret olduğuna dair ayrıca işaret ve tasrih edecektir.

6 — Muvakkat teminat miktarı 4,700,— liradır.

7 — Teklif mektublarını havi zarflar kapalı olarak ihale günü saat 14 e kadar Karabükte Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi Muhaberat Şubesine makbuz mukabilinde teslim edilecektir. Posta ile gönderilen tekliflerin nihayet ihale saatinden bir saat evveline kadar gelmiş ve zarfların kanunî şekilde kapatılmış olması lâzımdır. Postada vaki olabilecek gecikmelerden dolayı Müessese mes'uliyet kabul edemez.

8 — Bu inşaatı Müessese taliblerden dilediğine vermekte veyahud münakasayı hükümsüz saymakta tamamen serbesttir. (12501)

Harb Akademisi Satınalma Komisyonundan :

Mecmuuna tahmin edilen bedel «253» lira «25» kuruş olan 47 kalem köhne eşyanın açık arttırma ile satışı 14 ikincikânun 941 salı günü saat 14 te Akademi Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Eşyalar hergün Akademi Debboyunda görülebilir. Arttırma müzayedesine iştirak edeceklerin müzayededen evvel Beşiktaş Malmüdürlüğüne yatırılmış 19 lira 50 kuruşluk teminat makbuzile mezkûr günde Komisyonumuza müracaatleri. (113)

Antalya Belediye Riyasetinden:

1 — Kapalı zarf usulile eksiltmeye konulan iş : Antalyada yapılacak soğuk hava deposu binası inşaatı.

2 — Bu inşaata aid şartnameler ve evrak şunlardır :

a — Eksiltme şartnamesi

b — Mukavele projesi

c — Bayındırlık işleri genel şartnamesi

d — Hususî şartname

e — Keşif cetveli

f — Proje.

3 — Keşif bedeli 18588 lira 42 kuruştur. İsteyenler evrakı keşfiyeyi Nafıa ve Belediye dairesinde görebilirler.

4 — Eksiltme 20/2/941 pazartesi günü saat 11 de Antalya Belediye dairesinde müteşekkil Komisyonca yapılacaktır.

5 — Eksiltme kapalı zarf usulile ve vahidi fiat esası üzerinden yapılacaktır.

6 — Eksiltmeye girebilmek için 1394 lira 13 kuruşluk muvakkat teminat vermeleri, bundan başka aşağıdaki vesikaları haiz olup getirmeleri lâzımdır. Nafıa Müdürlüğü Müteahhidlik Komisyonundan alınacak vesika, Ticaret Odası vesikası.

İstekliler eksiltme saatinden bir saat evvel tekliflerini usulünde hazırlıyarak Komisyon Riyasetine vermeleri. (12518)

Zayi — Fatih Askerlik şubesinden aldığım askeri vesikamla nüfus kâğıdımı kaybettim. Yenilerini çıkartacağımdan zayilerin hükmü yoktur.

327 doğumlu Esad oğlu Sabri Koçiman

Bolu C. Müddeiumumiliğinden:

1 — Bolu Vilâyet merkezinde inşa edilecek 50273 lira 21 kuruş keşif bedelile 29/11/940 tarihinden itibaren 25 gün müddetle eksiltmeye konulmuş olan Bolu Cezaevi binasının görülen lüzuma binaen beton arme tavanî ve lentoları Adliye Vekâleti Fen Heyetince ahşaba tahvil edilmek suretile keşif bedeli 40021 lira 17 kuruşa indirilmiş ve evrakı keşfiye bu suretle tadil edilmesinden dolayı Komisyonca verilen ilk eksiltme kararı ve yapılan ilân hükümsüz addedilmiş ve ek kararı mucibince 23/12/940 tarihinden itibaren yirmi beş gün müddetle ve kapalı zarf suretile 40021 lira 17 kuruş üzerinden tekrar eksiltmeye konulmuştur. İhale Boluda C. Müddeiumumilik odasında Komisyonu tarafından 16/1/941 tarihinin perşembe günü saat 15 te yapılacaktır.

2 — Keşif hulâsası, proje, eksiltme ve hususî ve fennî ve bayındırlık işleri genel şartname ve mukavele projesi C. Müddeiumumiliğinde görülebilir.

3 — İstekliler ehliyet ve Ticaret Odası vesikalarını teklif mektublarına koyacaklardır.

4 — Muvakkat teminat «3002» üç bin iki liradır.. (12451)

Çankırı Belediyesinden:

Elektrik Malzemesi Satış İlânı

Aded		Muhammen bedeli
1	Atlas Dizel	850 00
1	Wolf Dizel	500 00
1	» »	250 00
2	Santrafuj tulumba	75 00
1	Canaratör 45 K W	750 00
1	» 22 »	425 00
1	» 18 »	325 00
1	» 14 »	275 00
16	Mütemadî cereyan tesisatına aid parçalar	460 00
	Yekûn	3910 00

Yukarıda cins, miktar ve muhammen bedelleri yazılı levazım 15 gün müddetle açık arttırmaya konmuştur. İhaleyi kat'iyesi 17/1/941 tarihine musadif cuma günü saat 15 te Çankırı Belediye dairesined yapılacağından % 7,5 nisbetindeki teminatı muvakkateyi Belediyeye vermek suretile ihaleye iştirak edecekler. Fazla tafsilât almak veya malzemeyi görmek üzere ihale gününe kadar hergün Çankırı Belediyesine müracaatleri ilân olunur. (12487)

BİR HAKİKAT! Sayın müşterilerimizin nazarı dikkatine :

Pırlantalı ve elmaslı saat demek, bir kelime ile SİNGER SAATİ demektir. Çünkü :

Pırlantalı ve elmaslı saatlerin bütün hakiki evsafı meşhuru âlem olan SİNGER saatlerinde toplanmıştır Bunun için: Saat alacağınız zaman, tereddüdsüz. SİNGER saati almalısınız. Ve saatin üzerindeki SİNGER markasına, müessesemizin adresine dikkat etmeniz lâzımdır.

Modayı takib eden her asrî kadın için kıymetli taşlarile ve nefis işlemesile hakikaten nazarı dikkati celbeden böyle bir harikulâde SİNGER saatine sahib olmak adeta bir saadetir.

SİNGER SAATİ Hoşa gidecek en makbul ve en güzel **HEDİYELİKTİR**

No. 82 - A 200 elmas ve 11 pırlantalı 500 lira EMSALLERİ GİBİ 15 SENE GARANTİLİDİR.

Dikkat: Singer saatleri İstanbulda yalnız Eminönü merkezindeki mağazamızda satılır - İstanbulda şubemiz yoktur

Adres : SİNGER SAAT Mağazaları. İstanbul. Eminönü. No. 8

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

1 — İdaremizin İstanbul bira fabrikasında 30/VIII/941 tarihine kadar birikeceği tahmin olunan «10» ton «arpalı saman» la ve gene malt imalâtından arta kalan «85» ton «filiz» pazarlık usulile satılacaktır.

2 — Pazarlık 20/1/941 pazartesi günü saat 15 te Kabataşta Levazım ve mubayaat şubesindeki Alım, Satışı Komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartname ve nümune sözü geçen şubeden parasız alınabilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte teklif edeceği fiat üzerinden % 15 miktarındaki güvenme parasile birlikte mezkûr Komisyona müracaatleri. (56)

TİMOFUJ

(Abdest Bozan) dediğimiz barsak kurtlarının devasıdır. Bunlar sığır etile yapılmış pastırma ve sucukları yiyenlerde hasıl olur. Uzunlukları dört metreden on metreye kadar olur ki birçok tehlikeli hastalıklara yol açar. TİMOFUJ bu kurtların en birinci devasıdır. Sıhhat Vekâletinin müsaadesini haizdir. Her eczanede bulunur. Reçete ile satılır.

Maliye Vekâletinden:

Dantelsiz bir kuruşlukların tedavülden kaldırılması hakkında ilân

Dantelsiz bir kuruşlukların yerine dantelli bir kuruşluklar darb ve piyasaya kâfi miktarda çıkarılmış olduğundan dantelsiz bir kuruşlukların 31 mart 941 tarihinden sonra tedavülden kaldırılması kararlaştırılmıştır.

Dantelsiz bir kuruşluklar 1 nisan 941 tarihinden itibaren artık tedavül etmiyecek ve bu tarihten itibaren ancak bir sene müddetle yalnız Malsandıklarile Cumhuriyet Merkez Bankası şubelerince ve Cumhuriyet Merkez Bankası şubesi bulunmayan yerlerde Ziraat Bankası Şubelerince kabul edilebilecektir.

Elinde dantelsiz bir kuruşluk bulunanların bunları Malsandıklarile Cumhuriyet Merkez ve Ziraat Bankaları şubelerine tebdil ettirmeleri ilân olunur.

«9035» (12523)

MARVİN İSVİÇRE CEP-KOL SAATLERİ ALTIN VE METAL

LUXOR RADYO VE OTOMATİK GRAMOFON

SAVAGE ELEKTRİK ÇAMAŞIR MAKİNELERİ

AEG ELEKTRİK FIRINLARI SÜPÜRGELERİ VANTİLATÖRLERİ MUTFAKLARI OCAKLARI CEZVELERİ SU ISITICILARI VE SAİRE

OSMAN ŞAKAR VE Şki

TEL. 41378

GALATA Bankalar cad. 47-59

BEYAZIT Üniversite . 28

KADIKÖY İskele . 33/2

TAKSİTLE

ELEKTRİK YASTIKLARI ÜTÜLERİ EKMEK KIZARTMA ALETLERİ

KÖMÜR VE ODUN SOBALARI

ZET İKTİSATLİ HAVAGAZİ OCAKLARI

AVİZELER

HER NEVİ HEDİYELİK EŞYA

FOTOĞRAF MAKİNELERİ

UCUZ GARANTİLİ AMPULLER

BİSİKLETLER KADIN VE ERKEK

Zonguldak Vilâyeti Daimî Encümeninden:

1 — Zonguldak şehri dahilinde yaptırılacak olan ve on sekiz bin altı yüz otuz üç lira altmış kuruş keşif bedelli sığınak inşa işi 16/1/941 perşembe günü saat on beşte ihale edilmek üzere vahidi fiat ve muhammen bedel üzerinden 1/1/941 tarihinden itibaren 15 gün müddetle kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. İşin bedeli 1940 bütçesinden verilecektir. Eksiltme evrakı ve teferrüatı Encümen kaleminde görülebilir. Muvakkat teminatı bin üç yüz doksan dokuz lira elli kuruş olup isteklilerin teminatları ve Vilâyet Makamından ihale tarihinden en az sekiz gün evvel alınmış ehliyet vesikasile tekliflerini muhtevi ve kanunî tarif veçhile hazırlanmış kapalı zarflarının muayyen saatten bir saat evvel Encümen Riyasetine vermeleri ilân olunur. (12561)

TAKSİM

BELEDİYE KAZİNOSUNDA

Gösterilmekte olan zengin

Varyete Programı

Büyük bir muvaffakiyet kazanmaktadır.

Sahib ve Başmuharriri: YUNUS NADİ
Umumî neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN
Cumhuriyet Matbaası

İnhisarlar İzmir Tütün Fabrikasından:

Fabrikamız ihtiyacı için kapalı zarf usulile «509» beş yüz dokuz metre küp muhtelif eb'adda sandıklık köknar kerestesi satın alınacaktır.

İstekliler şartnameyi tatil günlerinden başka hergün İzmirde fabrikamızdan, İstanbulda Levazım ve Mubayaat Şubesi Müdürlüğünden, Ankarada İnhisarlar Başmüdürlüğünden «138» kuruş mukabilinde alabilirler.

Muhammen bedel yirmi yedi bin dört yüz doksan, muvakkat teminat bir altmış iki liradır. Ve usulü dairesinde idare veznelerine ihale saatinden evve yatırılması lâzımdır.

İhale 16/1/941 perşembe günü saat 14 te İzmr Tütün fabrikasında yapılacaktır.

Teklif mektubları muayyen saate kadar fabrikada müteşekkil Komisyona tevdi edilmiş olacaktır. «5692» (12517)